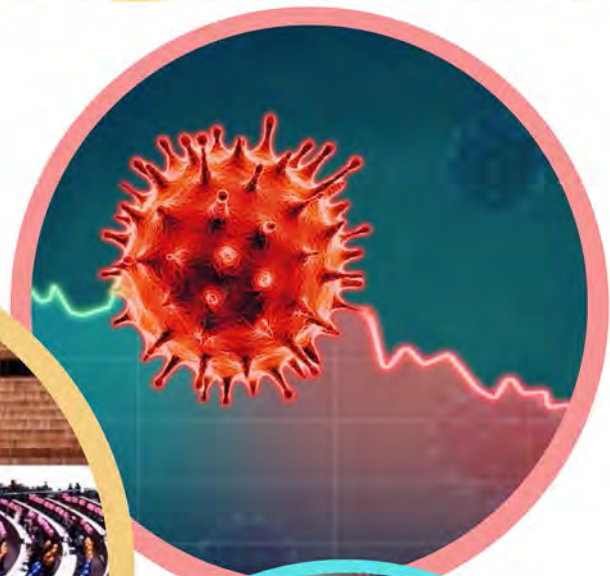

รายงานการศึกษา

โควิด 19

กรณีศึกษา คำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร
ในการพิจารณาให้ความเห็นชอบงบประมาณรายจ่าย เงินกู้
และมาตรการทางเศรษฐกิจ เพื่อแก้ไขปัญหา เยียวยา
และฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคม

โดย

วิจิตรา ประยูรวงษ์

กลุ่มงานวิจัยและพัฒนา สำนักวิชาการ
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

รายงานการศึกษา

โควิด 19 กรณีศึกษา คำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร
ในการพิจารณาให้ความเห็นชอบงบประมาณรายจ่าย เงินกู้
และมาตรการทางเศรษฐกิจ เพื่อแก้ไขปัญหา เยียวยา
และฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคม

โควิด 19

กรณีศึกษา คำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎรในการพิจารณาให้ความเห็นชอบ

งบประมาณรายจ่าย เงินกู้ และมาตรการทางเศรษฐกิจ

เพื่อแก้ไขปัญหา เยียวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคม

บทคัดย่อ

รายงานการศึกษาฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษางบประมาณรายจ่ายในการแก้ไขปัญหา เยียวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคโควิด 19 รวมถึงศึกษาคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎรตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญในการพิจารณาให้ความเห็นชอบ เพื่อให้ได้ข้อเสนอแนะต่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและรัฐบาลในการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายเพื่อแก้ไขปัญหา เยียวยา ฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคม โดยพบว่าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้มีความเห็นหรือให้คำแนะนำในประเด็นที่สำคัญคือ 1) ควรมีการตั้งคณะกรรมการวิสามัญติดตามและตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณ เพื่อแก้ไขปัญหา เยียวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคโควิด 19 เพื่อสร้างความโปร่งใสในการใช้จ่ายงบประมาณ 2) การใช้จ่ายงบประมาณเงินกู้ขึ้นอยู่กับงบประมาณรายจ่ายประจำปี จึงควรตราเป็นร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี หรือร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม ทั้งนี้ เพื่อให้สภาผู้แทนราษฎรได้ตรวจสอบรายละเอียดการใช้งบประมาณตามที่รัฐธรรมนูญและกฎหมายบัญญัติต่อไป และ 3) ความมั่นคงด้านสาธารณสุขต้องเดินควบคู่กับความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม รัฐบาลจึงต้องมีความจริงจังในการแก้ปัญหาสาธารณสุข และควรแก้ปัญหาที่ต้นเหตุ คือ การสร้างงาน สร้างอาชีพ ในการฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมเพื่ออนาคตของประเทศ สำหรับข้อเสนอแนะต่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและรัฐบาลในการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายเพื่อแก้ไขปัญหา เยียวยา ฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคม คือ ในปี 2566 รัฐบาลยังคงมีความเสี่ยงในการจัดเก็บรายได้จากผลกระทบภายหลังวิกฤตการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ดังนั้น ตัวเลขการประมาณการผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) และการคาดการณ์รายได้ของรัฐบาลต้องให้สอดคล้องและเหมาะสมกับสถานการณ์ทางเศรษฐกิจ ไม่ทำให้หนี้สาธารณะเพิ่มขึ้น และไม่เกินกรอบวินัยการเงินการคลัง และร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 รัฐบาลควรจัดสรรงบประมาณรายจ่ายโดยมุ่งเน้นการฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมภายหลังการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 อีกทั้งควรมีการติดตามและประเมินความคุ้มค่าการใช้จ่ายงบประมาณ การบริหารจัดการเงินกู้ และมาตรการทางเศรษฐกิจ ประเมินผลการบริหารจัดการงบประมาณของรัฐบาลในการแก้ไขปัญหา เยียวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคโควิด 19 ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 และ พ.ศ. 2565 ที่ได้รับความเห็นชอบจากสภาผู้แทนราษฎร รวมถึงควรกำหนดสัดส่วนงบกลาง รายการเงินสำรองจ่าย เพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นต่องบประมาณรายจ่ายประจำปี ให้มีความเหมาะสม สอดคล้อง และไม่ซ้ำซ้อนกับงบประมาณรายจ่ายของหน่วยรับงบประมาณ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
สารบัญ	ข
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์การศึกษา	3
1.3 ขอบเขตการศึกษา	3
1.4 นิยามศัพท์เฉพาะ	4
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
บทที่ 2 การทบทวนวรรณกรรม	
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการงบประมาณ	6
2.2 นโยบายกระตุ้นเศรษฐกิจของรัฐโดย จอห์น เมย์นาร์ด เคนส์	8
2.3 แนวคิดเศรษฐศาสตร์สมดุลใหม่	10
2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	11
บทที่ 3 วิธีการศึกษา	
3.1 วิธีการศึกษา	13
3.2 การวิเคราะห์ข้อมูล	14
บทที่ 4 งบประมาณรายจ่ายเพื่อแก้ไขปัญหา เยียวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคโควิด 19	
4.1 พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 และ พ.ศ. 2565	15
4.2 พระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อแก้ไขปัญหา เยียวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคโควิด 19	19
4.3 พระราชกำหนดเกี่ยวกับมาตรการทางเศรษฐกิจเพื่อแก้ไขปัญหา เยียวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคโควิด 19	20
4.4 ความเห็นของผู้ศึกษา	25

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

บทที่ 5 คำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎรในการพิจารณา	
ให้ความเห็นชอบงบประมาณรายจ่าย เงินกู้ และมาตรการทางเศรษฐกิจ	
เพื่อแก้ไขปัญหา เยียวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมจากการระบาด	
ของโรคโควิด 19	
5.1 คำแนะนำของสภาผู้แทนราษฎรในการพิจารณาให้ความเห็นชอบ	27
ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564	
และ พ.ศ. 2565 เกี่ยวกับงบประมาณรายจ่ายประจำปีเพื่อแก้ไขปัญหา	
เยียวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมที่ได้รับผลกระทบจากการระบาด	
ของโรคโควิด 19	
5.2 คำแนะนำของสภาผู้แทนราษฎรในการพิจารณาพระราชกำหนดให้อำนาจ	32
กระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อแก้ไขปัญหา เยียวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจ	
และสังคมที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคโควิด 19	
5.3 คำแนะนำของสภาผู้แทนราษฎรในการพิจารณาพระราชกำหนดเกี่ยวกับ	34
มาตรการทางเศรษฐกิจเพื่อแก้ไขปัญหา เยียวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจ	
และสังคมที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคโควิด 19	
5.4 ความเห็นของผู้ศึกษา	37
บทที่ 6 สรุปผลการศึกษา อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	
6.1 สรุปผลการศึกษา	39
6.2 อภิปรายผล	40
6.3 ข้อเสนอแนะ	41
บรรณานุกรม	43

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ตั้งแต่ปี 2563 จนถึงปัจจุบัน ทุกประเทศทั่วโลกได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโรคโควิด 19 รัฐบาลแต่ละประเทศจึงจำเป็นต้องใช้งบประมาณรายจ่ายเป็นเครื่องมือในการควบคุมและป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 และการกำหนดมาตรการฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคม สำหรับประเทศไทย รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้บัญญัติหลักการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารราชการแผ่นดินว่าต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภา ดังนี้

1. มาตรา 140 มาตรา 141 ประกอบมาตรา 81 และมาตรา 62 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้บัญญัติให้การใช้จ่ายงบประมาณต้องจัดทำเป็นร่างพระราชบัญญัติโดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา และรัฐต้องรักษาวินัยการเงินการคลังอย่างเคร่งครัดเพื่อให้ฐานะทางการเงินการคลังของรัฐมีเสถียรภาพและมั่นคงอย่างยั่งยืน

2. มาตรา 172 เพื่อประโยชน์ในอันที่จะรักษาความปลอดภัยของประเทศ ความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศ หรือป้องกันภัยพิบัติสาธารณะ และคณะรัฐมนตรีเห็นว่าเป็นกรณีฉุกเฉินที่มีความจำเป็นรีบด่วนอันมิอาจหลีกเลี่ยงได้ ให้คณะรัฐมนตรีตราพระราชกำหนดให้ใช้บังคับได้ แต่ในการประชุมรัฐสภาคราวต่อไป ให้คณะรัฐมนตรีเสนอพระราชกำหนดนั้นต่อรัฐสภาเพื่อพิจารณาโดยไม่ชักช้า

3. มาตรา 162 ประกอบมาตรา 164 คณะรัฐมนตรีที่จะเข้าบริหารราชการแผ่นดินต้องแถลงนโยบายต่อรัฐสภาในการบริหารราชการแผ่นดิน คณะรัฐมนตรีต้องดำเนินการตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ กฎหมาย และนโยบายที่ได้แถลงไว้ต่อรัฐสภา รัฐมนตรีต้องรับผิดชอบต่อสภาผู้แทนราษฎร คณะรัฐมนตรี และรัฐมนตรีต้องรับผิดชอบร่วมกันต่อรัฐสภาในการกำหนดนโยบายและการดำเนินการตามนโยบายของคณะรัฐมนตรี

นอกจากนี้ จากรายงานวิจัยของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร วิจัยโดยศาสตราจารย์กิตติคุณจรัส สุวรรณมาลา และรองศาสตราจารย์วีระศักดิ์ เครือเทพ ในปี 2564 เรื่อง การพัฒนาขีดความสามารถของสภาผู้แทนราษฎรในกระบวนการงบประมาณของรัฐ ผู้วิจัยมีความเห็นเกี่ยวกับกระบวนการงบประมาณของรัฐในการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร สรุปได้ดังนี้

1. การใช้จ่ายงบประมาณของรัฐบาลและหน่วยรับงบประมาณจำนวนไม่น้อยมิได้นำพาข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรือคำแนะนำของสมาชิกวุฒิสภาไปดำเนินการแก้ไขปรับปรุงอย่างจริงจัง กอปรกับในขั้นตอนการบริหารงบประมาณ รัฐบาลและหน่วยรับงบประมาณใช้อำนาจโอนเปลี่ยนแปลงรายการงบประมาณที่ได้ผ่านความเห็นชอบของสภาผู้แทนราษฎรไปใช้จ่ายโดยไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของเงินงบประมาณที่ได้รับจัดสรร โดยที่สภาผู้แทนราษฎรไม่สามารถควบคุมได้

2. รัฐบาลและหน่วยรับงบประมาณมีแนวโน้มที่จะดำเนินนโยบายการเงินการคลังที่สุ่มเสี่ยงต่อการขาดวินัยและบั่นทอนศักยภาพและความยั่งยืนทางการคลังของรัฐมากขึ้น ในขณะที่สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาโดยรวมยังไม่มีกลไกการกำกับดูแลด้านการดำเนินนโยบายการเงินการคลังและวินัยทางการคลังของรัฐที่เหมาะสมเพียงพอ

3. การจัดทำงบประมาณของรัฐบาลและหน่วยรับงบประมาณในหลายส่วนยังไม่เป็นไปตามหลักการจัดทำงบประมาณที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. 2561 เช่น การจัดทำงบประมาณรายจ่ายงบกลาง การจัดทำงบประมาณรายจ่ายบูรณาการและงบประมาณรายจ่ายยุทธศาสตร์ ตลอดจนการแสดงผลที่ไม่ครบถ้วนหรือไม่ชัดเจน

ทั้งนี้ เพื่อสร้างระบบหรือกลไกที่มีประสิทธิภาพในการเพิ่มความสามารถของสมาชิกวุฒิสภาในการวิเคราะห์งบประมาณและผลกระทบทางการคลัง โดยให้มีความเป็นอิสระทางวิชาการ มีความเป็นกลางทางการเมือง ได้รับการยอมรับและความเชื่อถือจากประชาชนและจากภาคการเมืองทุกส่วน ควรสนับสนุนให้สำนักกรรมการ 1 และสำนักงบประมาณของวุฒิสภา เป็นคลังสมองของวุฒิสภาหรือเป็นหน่วยงานหลักในการสนับสนุนการดำเนินงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ด้วยบทบาทอำนาจและหน้าที่ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรในการจัดทำเอกสารวิชาการสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญในการพิจารณาให้ความเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี การพิจารณาให้ความเห็นชอบพระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงิน และพระราชกำหนดแก้ไขปัญหา เยียวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคโควิด 19 ดังนั้น เพื่อพัฒนาองค์ความรู้และให้ข้อเสนอแนะทางวิชาการต่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จึงจำเป็นต้องศึกษา เรื่อง โควิด 19 กรณีศึกษา คำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎรในการ

พิจารณาให้ความเห็นชอบงบประมาณรายจ่าย เงินกู้ และมาตรการทางเศรษฐกิจ เพื่อแก้ไขปัญหา เยียวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคม

1.2 วัตถุประสงค์การศึกษา

1. เพื่อศึกษางบประมาณรายจ่ายในการแก้ไขปัญหา เยียวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคม ที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคโควิด 19

2. เพื่อศึกษาคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎรตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ ในการพิจารณาให้ความเห็นชอบงบประมาณรายจ่าย เงินกู้ และมาตรการทางเศรษฐกิจ เพื่อแก้ไขปัญหา เยียวยา ฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคโควิด 19

3. เพื่อให้ข้อเสนอแนะต่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและรัฐบาลในการจัดสรรงบประมาณ รายจ่ายเพื่อแก้ไขปัญหา เยียวยา ฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคม

1.3 ขอบเขตการศึกษา

ผู้ศึกษาได้กำหนดขอบเขตและกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารงบประมาณของสำนักงบประมาณและเอกสารประกอบการพิจารณาของ สภาผู้แทนราษฎร

2. ศึกษากฎหมายเกี่ยวกับงบประมาณรายจ่าย เงินกู้ และมาตรการทางเศรษฐกิจที่ต้องได้รับ คำแนะนำและยินยอมของรัฐสภาเพื่อแก้ไขปัญหา เยียวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมที่ได้รับ ผลกระทบจากการระบาดของโรคโควิด 19 จำนวน 8 ฉบับ ดังนี้

1) พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564
 2) พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565
 3) พระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อแก้ไขปัญหา เยียวยา และ ฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พ.ศ. 2563

4) พระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจและ สังคมจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เพิ่มเติม พ.ศ. 2564

5) พระราชกำหนดการให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้ประกอบการวิสาหกิจที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พ.ศ. 2563

6) พระราชกำหนดการรักษาเสถียรภาพของระบบการเงินและความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศ พ.ศ. 2563

7) พระราชกำหนดการให้ความช่วยเหลือและฟื้นฟูผู้ประกอบการธุรกิจที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พ.ศ. 2564

8) พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ พ.ศ. 2564

3. ศึกษาคำอภิปรายของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 และ พ.ศ. 2565 รวมถึงคำอภิปรายเกี่ยวกับเงินกู้ และมาตรการทางเศรษฐกิจของสภาผู้แทนราษฎร

นำผลการศึกษาดังกล่าว มาวิเคราะห์ สังเคราะห์ จัดทำเป็นข้อเสนอแนะต่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและรัฐบาลในการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายเพื่อแก้ไขปัญหา เยียวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคม

1.4 นิยามศัพท์เฉพาะ

1. คำแนะนำและยินยอม (advice and consent) หมายถึง หลักการสำคัญในกระบวนการตรากฎหมายซึ่งเป็นอำนาจของรัฐสภาที่จะให้ความเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบร่างกฎหมายก่อนที่จะไปสู่กระบวนการเพื่อประกาศใช้เป็นกฎหมายต่อไป

2. เห็นชอบ หมายถึง การแสดงออกซึ่งความสนับสนุน อนุมัติ อนุญาต ยินยอมหรือรับรองต่อกระบวนการ บุคคลหรือกรรมการต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ

3. งบประมาณรายจ่าย หมายถึง เงินของแผ่นดินที่กฎหมายอนุญาตให้รัฐบาลนำไปใช้จ่ายในการบริหารราชการแผ่นดิน

4. เงินกู้ หมายถึง เงินของแผ่นดินประเภทหนึ่ง ซึ่งต้องจ่ายตามข้อผูกพันที่กำหนดไว้ในกฎหมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งกฎหมายว่าด้วยงบประมาณรายจ่าย ซึ่งเป็นกฎหมายการเงินประเภทหนึ่ง รวมทั้งกฎหมายการเงินประเภทอื่น ๆ ซึ่งต้องมีกระบวนการในการเสนอ การพิจารณา การให้ความเห็นชอบ การยับยั้ง และการยืนยันให้ประกาศใช้เป็นพิเศษแตกต่างไปจากกฎหมายอื่น ๆ โดยทั่วไป

5. มาตรการทางเศรษฐกิจ หมายถึง มาตรการที่รัฐบาลใช้ดำเนินนโยบายที่มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศ เพื่อกระตุ้นความเจริญเติบโตและรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรได้ข้อมูลสารสนเทศด้านนิติบัญญัติ เพื่อเป็นองค์ความรู้ให้กับสภาผู้แทนราษฎรได้ใช้ประกอบการพิจารณาให้ความเห็นชอบงบประมาณรายจ่าย และกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อแก้ไขปัญหา เยียวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมให้แก่ประชาชน

2. หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในการสนับสนุนการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของสภาผู้แทนราษฎร คือ สำนักกรรมการ 1 และสำนักงบประมาณของรัฐสภา รวมถึงประชาชน หรือผู้สนใจทั่วไป สามารถนำผลการศึกษา คำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร ในการพิจารณาให้ความเห็นชอบงบประมาณรายจ่าย เงินกู้ และมาตรการทางเศรษฐกิจในช่วงสถานการณ์โควิด 19 ไปใช้ในการปฏิบัติงาน หรือใช้ในการศึกษาต่อยอดต่อไป และสามารถนำไปใช้อ้างอิงในทางวิชาการได้

บทที่ 2

การทบทวนวรรณกรรม

แนวคิด หลักการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีและการกำหนดนโยบายทางเศรษฐกิจ

ในการกำหนดนโยบายทางเศรษฐกิจและสังคมเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามนโยบายที่ได้แถลงไว้ต่อรัฐสภา รัฐบาลต้องใช้งบประมาณรายจ่ายประจำปีที่ต้องผ่านความเห็นชอบจากรัฐสภา ดังนั้น เพื่อให้การศึกษาเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดจึงจำเป็นต้องศึกษาแนวคิด หลักการจัดทำงบประมาณรายจ่ายและการกำหนดนโยบายทางเศรษฐกิจเพื่อแก้ไขปัญหา เยียวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคม ดังนี้

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการงบประมาณ

กระบวนการงบประมาณแผ่นดิน (Budget Process) หรือวิธีการงบประมาณ (Budget Procedure) เป็นกระบวนการที่เป็นลำดับขั้นตอนเกี่ยวกับการกำหนดแผนความต้องการในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี เริ่มตั้งแต่ทบทวนผลการดำเนินงานของหน่วยงานที่ผ่านมา การจัดทำกรอบวงเงินในระดับมหภาค การเสนอของบประมาณรายจ่ายของหน่วยงานต่าง ๆ ไปจนถึงขั้นที่รัฐบาลแถลงรายงานการรับจ่ายเงินประจำปีต่อรัฐสภาเพื่อเสนอรัฐสภาพิจารณาอนุมัติและตราเป็นพระราชบัญญัติประกาศเป็นกฎหมายใช้เป็นกรอบในการบริหารและติดตามประเมินผลงบประมาณรายจ่ายประจำปี กระบวนการงบประมาณประกอบด้วยขั้นตอนหลักสำคัญ 4 ขั้นตอน ดังนี้ (ชูเกียรติ รักรักษา, 2563, น. 11-12)

2.1.1 การจัดเตรียมงบประมาณ (Budget Preparation) เป็นขั้นตอนแรกของกระบวนการงบประมาณ ซึ่งฝ่ายบริหาร คือ รัฐบาลมีหน้าที่ในการเสนอของบประมาณรายจ่ายประจำปีต่อฝ่ายนิติบัญญัติ เพื่อพิจารณาอนุมัติและจัดทำเป็นร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีเสนอต่อนายกรัฐมนตรี เพื่อให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาและเสนอต่อรัฐสภา ประกอบด้วยกระบวนการสำคัญ 3 ประการ คือ การทบทวนงบประมาณ การวางแผนงบประมาณ และการจัดทำงบประมาณ

2.1.2 การอนุมัติงบประมาณ (Budget Adoption) เป็นการพิจารณาอนุมัติร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี พร้อมทั้งเอกสารประกอบงบประมาณซึ่งฝ่ายบริหารหรือรัฐบาลเสนอต่อฝ่ายนิติบัญญัติหรือรัฐสภา โดยร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีจะผ่านการพิจารณา

จากสภาผู้แทนราษฎรก่อน 3 วาระ แล้วจึงเสนอวุฒิสภาพิจารณาก่อนนำทูลเกล้าถวายพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงลงพระปรมาภิไธยประกาศใช้เป็นกฎหมายต่อไป ทั้งนี้ กระบวนการอนุมัติงบประมาณจะเริ่มขึ้นภายหลังจากที่ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีผ่านการพิจารณาโดยคณะรัฐมนตรีแล้ว สำนักงานงบประมาณจะเตรียมเอกสารงบประมาณเพื่อให้นายกรัฐมนตรีเสนอต่อรัฐสภาเพื่อพิจารณา ซึ่งการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของสภาผู้แทนราษฎร ประกอบด้วย 3 วาระ ดังนี้

วาระที่ 1 เป็นการพิจารณารับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี รวมถึงการแต่งตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี

วาระที่ 2 เป็นการพิจารณาในชั้นกรรมาธิการ และการพิจารณาเต็มสภาเรียงตามมาตรา

วาระที่ 3 เป็นการพิจารณาอนุมัติ และประธานสภาผู้แทนราษฎรจะเป็นผู้เสนอร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีต่อวุฒิสภาเพื่อพิจารณาต่อไป

วุฒิสภาจะดำเนินการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี โดยตั้งคณะกรรมการขึ้นมาเพื่อศึกษาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีเช่นเดียวกัน และต้องพิจารณาให้ความ “เห็นชอบ” หรือ “ไม่เห็นชอบ” ให้แล้วเสร็จภายใน 20 วันนับแต่วันที่ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีมาถึงวุฒิสภา

2.1.3 การบริหารงบประมาณ (Budget Execution) เป็นขั้นตอนที่ต่อเนื่องมาจากการอนุมัติงบประมาณโดยรัฐสภา เป็นการนำนโยบายไปปฏิบัติ กล่าวคือ นำเงินงบประมาณแผ่นดินที่ได้รับอนุมัติตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีไปใช้จ่าย โดยหน่วยงานภาครัฐที่ได้รับงบประมาณรายจ่ายจะต้องใช้จ่ายให้ถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับที่กำหนดไว้ ดังนี้

1. การใช้จ่ายรายจ่ายจากงบประมาณรายจ่าย คือ การใช้จ่ายตามกลุ่มวัตถุประสงค์ของรายจ่ายที่กำหนดให้จ่ายตามหลักการ จำแนกประเภทรายจ่ายตามงบประมาณ ซึ่งสำนักงานงบประมาณกำหนดไว้เป็น 5 ประเภท ได้แก่ งบบุคลากร งบดำเนินงาน งบลงทุน งบเงินอุดหนุน และงบรายจ่ายอื่น

2. การโอนหรือเปลี่ยนแปลงรายการงบประมาณรายจ่าย ด้วยการจัดทำงบประมาณรายจ่ายเป็นการคาดการณ์ โดยจัดทำงบประมาณไว้ล่วงหน้า เมื่อเวลาที่นำไปใช้จ่ายจริง สถานการณ์ต่าง ๆ

อาจเปลี่ยนแปลงไป ทำให้ต้องมีการเปลี่ยนแปลงรายการงบประมาณรายจ่ายที่ได้เคยกำหนดไว้ในงบประมาณรายจ่ายประจำปีเพื่อความคล่องตัวในการดำเนินงานให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันที่เกิดขึ้น

2.1.4 การติดตามประเมินผลงบประมาณ (Budget Monitoring and Evaluation) เป็นขั้นตอนการควบคุมติดตามการปฏิบัติงาน และการใช้จ่ายงบประมาณส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่นของรัฐ ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ เป้าหมายการให้บริการของกระทรวง ผลผลิต/โครงการที่ปรากฏในพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี เอกสารงบประมาณรายจ่ายประจำปี และตามกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับที่เกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินแผ่นดิน รวมทั้งการประเมินผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงานของหน่วยงานที่ผ่านมา

2.2 นโยบายกระตุ้นเศรษฐกิจของรัฐโดย จอห์น เมย์นาร์ด เคนส์

ภายหลังสงครามโลกครั้งที่ 1 (ค.ศ. 1914-1918) เศรษฐกิจโลกเข้าสู่ภาวะถดถอยและประสบกับปัญหาการว่างงานอย่างกว้างขวาง นักเศรษฐศาสตร์ชาวอังกฤษ ชื่อ จอห์น เมย์นาร์ด เคนส์ (John Maynard Keynes) ได้เสนอทฤษฎีเศรษฐศาสตร์ในหนังสือชื่อทฤษฎีเกี่ยวกับการจ้างงาน ดอกเบี้ย และเงินตรา (The General Theory of Employment, Interest, and Money) ทฤษฎีเศรษฐศาสตร์ดังกล่าว ได้ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงแนวคิดทางเศรษฐศาสตร์ครั้งสำคัญ สรุปได้ดังนี้ (พอพันธ์ อูทยานนท์, ม.ป.ป.)

2.2.1 อุปสงค์ที่มีผล (effective demand) อันประกอบไปด้วยการใช้จ่ายบริโภคของครัวเรือน การใช้จ่ายการลงทุนของภาคธุรกิจและรัฐบาล รวมทั้งรายได้จากการส่งออกสุทธิ จะเป็นปัจจัยสำคัญต่อการกำหนดการจ้างงาน ผลผลิต และรายได้ประชาชาติระยะสั้น โดยผ่านการทำงานของตัวทวีคูณทำให้เกิดดุลยภาพในระบบเศรษฐกิจที่ไม่จำเป็นต้องมีการจ้างงานเต็มที่ แต่อาจมีการว่างงานแบบไม่สมัครใจเกิดขึ้นได้

2.2.2 ประสิทธิภาพของนโยบายการเงินและการคลัง โดยเคนส์ เห็นว่า นโยบายการคลังแบบขยายตัวผ่านนโยบายงบประมาณแบบขาดดุล มีผลต่อการกระตุ้นเศรษฐกิจมากกว่านโยบายการเงิน

นอกจากนี้ ในทัศนะของเคนส์ นโยบายการคลังจะมีประสิทธิภาพมากกว่านโยบายการเงิน เพราะนโยบายการคลัง โดยเฉพาะในช่วงเศรษฐกิจตกต่ำซึ่งมีการว่างงาน รวมทั้งทรัพยากรไม่ได้ถูกใช้

เต็มที่ นโยบายการคลัง โดยผ่านงบประมาณขาดดุล ย่อมทำให้รายได้ประชาชาติและการจ้างงานเพิ่มขึ้น เพราะการใช้จ่ายภาครัฐบาล มีผลโดยตรงต่อการอัดฉีดรายจ่ายเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจ

แนวคิดดังกล่าวเป็นการกระตุ้นอุปสงค์มวลรวม โดยเฉพาะ “นโยบายการคลัง” โดยผ่านการใช้จ่ายของภาครัฐบาลและนโยบายภาษีเป็นเครื่องมือในการกระตุ้นเศรษฐกิจ เพื่อให้มีผลผลิตและการจ้างงานเพิ่มขึ้น สามารถนำไปประยุกต์ใช้เพื่อกำหนดนโยบายเศรษฐกิจ ดังนี้

1. นโยบายสร้างการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ เป็นเครื่องมือที่สำคัญของเคนส์ในการสร้างการเจริญเติบโตในทางเศรษฐกิจหรือมีการเจริญเติบโตในผลิตผลมากที่สุดเท่าที่จะมากได้ (maximum growth) นอกจากจะใช้นโยบายการคลัง โดยผ่านงบประมาณแบบขาดดุล (government budget deficit) แล้ว ยังใช้กำหนดนโยบายที่สำคัญในการกระตุ้นเศรษฐกิจโดยรัฐ ดังนี้

1.1 การลดอัตราภาษี เพื่อให้รายได้สามารถจับจ่ายใช้สอยได้ของผู้บริโภคเพิ่มขึ้น เพื่อให้ผู้บริโภคสามารถรายจ่ายซื้อสินค้าและบริการ ซึ่งจะก่อให้เกิดอุปสงค์ในระดับเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น ผู้ประกอบการสามารถขยายการผลิต ซึ่งมีผลให้การลงทุน และการส่งออก ขยายตัวเพิ่มขึ้นและนำมาซึ่งการขยายตัวของรายได้ประชาชาติและการจ้างงานในที่สุด

1.2 นโยบายกระตุ้นการใช้จ่ายในระดับรากหญ้า เป็นการอัดฉีดรายจ่ายเข้าสู่ครัวเรือนหรือชุมชนโดยตรง เพื่อให้เกิดการขยายตัวของผลผลิตและการจ้างงานในระดับรากหญ้า เพราะการเพิ่มรายจ่ายของภาครัฐ เป็นการกระตุ้นให้เกิดการขยายตัวของค่าใช้จ่ายในท้องถิ่นก่อให้เกิดผลผลิตและการจ้างงานมากขึ้น รายจ่ายที่เข้าสู่ท้องถิ่นอาจจะสร้างรายได้หรือผลผลิตได้หลายเท่าตัวของรายจ่ายรอบแรก

2. นโยบายรักษาเสถียรภาพของราคา เป็นเป้าหมายสำคัญประการหนึ่งในการบริหารเศรษฐกิจ เพราะหากระบบเศรษฐกิจประสบกับความผันผวนของราคา เกิดภาวะเงินฝืดหรือเงินเฟ้อในระดับสูง ย่อมมีผลต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนภาคธุรกิจโดยทั่วไป รวมทั้งการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจโดยรวม นโยบายรักษาเสถียรภาพของราคา สามารถแก้ไขปัญหาได้ ดังนี้

2.1 การแก้ไขปัญหาเงินเฟ้อ โดยผ่านการจัดทำงบประมาณแบบเกินดุลซึ่งรัฐบาลมีรายรับมากกว่ารายจ่ายนั่นเอง การใช้จ่ายงบประมาณเกินดุลจะใช้ในกรณีที่ประเทศประสบกับภาวะเงินเฟ้อซึ่งอยู่ในช่วงที่เศรษฐกิจมีการจ้างงานเต็มที่นั่นเอง เพราะการใช้จ่ายงบประมาณเกินดุลย่อมนำมาซึ่งการหดตัวของรายได้และผลผลิตและมีผลต่อการลดลงของระดับราคาในที่สุด

2.2 การแก้ไขปัญหาเงินฝืด หากประเทศประสบกับปัญหาเงินฝืด คือ ระดับราคาลดลงอย่างต่อเนื่อง แนวคิดเคนส์ คือ ใช้นโยบายการคลังแบบขยายตัว โดยผ่านงบประมาณขาดดุล ซึ่งจะมีผลทำให้อุปสงค์ในระบบเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น รายได้และผลผลิตขยายตัว ซึ่งจะมีผลต่อการเพิ่มขึ้นของระดับราคานั้นเอง

2.3 แนวคิดเศรษฐศาสตร์สมดุลใหม่

แนวคิดเศรษฐศาสตร์สมดุลใหม่ เป็นแนวคิดที่มุ่งแสวงหาคำตอบเพื่อให้ผู้กำหนดนโยบายสามารถฟื้นความสมดุลทางเศรษฐกิจได้ โดยมีเป้าหมายของเศรษฐศาสตร์ยังคงเป็นสังคมของมนุษย์ที่อยู่ร่วมกัน ซึ่งมีพฤติกรรมกรบิโรค การออม และวัตถุประสงค์ที่อาจจะแปรเปลี่ยนไปตามช่วงเวลาและตัวแปรต่าง ๆ ในสถานการณ์ทางเศรษฐกิจแต่ละประเทศที่อาจส่งผลกระทบต่อทั่วโลก ซึ่งไม่เป็นกฏตายตัวเหมือนเช่นกฏทางวิทยาศาสตร์ (ฟิสิค ลีอาธรรม, 2551, น. 14) สามารถสรุปได้ ดังนี้

แนวคิดเศรษฐศาสตร์ดั้งเดิมของอดัม สมิท ได้กล่าวถึงเรื่อง มือที่มองไม่เห็น (Invisible Hand) นั่นคือ กลไกการตลาดที่จัดระเบียบให้การผลิตและการบริโภคสมดุล ต่อมาเมื่อมีการปฏิวัติอุตสาหกรรมและเกิดวิกฤตเศรษฐกิจ ในค.ศ. 1929 ในช่วงนั้นรัฐบาลสหรัฐอเมริกาได้พยายามหาหนทางแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจด้วยการใช้นโยบายลดการใช้จ่ายและเพิ่มภาษีเพื่อปรับปรุงฐานะการคลังให้สมดุล ต่อมา แนวคิดของเคนส์หรือเรียกว่าการปฏิวัติแบบเคนเซียนที่ได้ปฏิเสธกฏของเซย์ซึ่งเป็นแนวคิดเศรษฐศาสตร์แบบดั้งเดิม กล่าวว่า “อุปทานเป็นตัวกำหนดอุปสงค์หรือสภาวะทางเศรษฐกิจ” โดยแนวคิดแบบเคนเซียน กล่าวว่า “อุปทานไม่ใช่ตัวกำหนดอุปสงค์อีกต่อไปแล้ว โดยเสนอว่า อุปสงค์รวมต่างหากที่เป็นตัวกำหนดภาวะเศรษฐกิจ” ดังนั้น รัฐบาลซึ่งเป็นผู้ซื้อรายใหญ่ในระบบเศรษฐกิจสมควรเป็นผู้มีบทบาทในการใช้จ่ายรวม หากการใช้จ่ายของเอกชนตกต่ำลงจนอาจส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจ รัฐบาลก็พึงใช้จ่ายให้มากขึ้นเพื่อเติมเต็มในส่วนที่ขาด ทั้งนี้ ก็เพื่อให้ภาวะเศรษฐกิจได้รับการกระตุ้นให้กลับเข้าสู่ดุลยภาพ

อย่างไรก็ตาม แนวคิดทางทฤษฎีเศรษฐศาสตร์ของทั้งแบบดั้งเดิมและแบบเคนเซียนยังไม่อาจจะตอบสนองการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจของสหรัฐอเมริกาและยุโรปได้ จึงมีหลักการอีกสายหนึ่งเกิดขึ้น นั่นคือ แนวคิดด้าน Development Economics ที่มุ่งเน้นการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจและสังคม นอกจากนี้ ยังมีแนวคิดอีกสายหนึ่งที่ออกมาในแนวเศรษฐศาสตร์การเมืองที่เห็นว่าปัญหาเศรษฐกิจ

ไม่อาจจะแก้ไขได้ ถ้าไม่มีการปรับตัวทางด้านการเมืองหรืออำนาจรัฐที่มีบทบาทในการกำหนดนโยบายและการจัดสรรแบ่งปันผลประโยชน์จากการพัฒนา

ปัจจุบัน เศรษฐกิจของประเทศพัฒนาแล้วได้แปรเปลี่ยนไปจากเมื่อ 80 ปีที่แล้ว เพราะมีพื้นฐานของความเป็นอุตสาหกรรมน้อยลงแต่พึ่งพาภาคบริการเกือบร้อยละ 80 ที่สำคัญกว่านั้น ก็คือได้มีการสร้างและสะสมทุนด้วยสินทรัพย์ทางการเงิน รวมทั้งการพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ ทำให้มีสินทรัพย์ถาวรเกิดขึ้นอย่างมหาศาล อุปสงค์ต่อสินทรัพย์เหล่านี้ซึ่งมีมูลค่ามหาศาล ได้เข้ามามีบทบาทจนบดบังอุปสงค์เดิม ๆ เช่น การลงทุนและการบริโภคที่เคยควบคุมได้จากการใช้นโยบายการเงินการคลังให้เกิดเสถียรภาพหรือดุลยภาพยามเมื่อผู้ลงทุนเกิดความไม่เชื่อมั่นหรือเห็นว่าราคาในอนาคตของสินทรัพย์ทางการเงินเหล่านี้จะตกต่ำอย่างมาก ก็จะเกิดการพังครืนลงของระบบ ซึ่งส่งผลกระทบต่อตัวแปรต่าง ๆ ทางเศรษฐกิจอย่างกว้างขวาง ดังนั้น แนวคิดเศรษฐศาสตร์สมดุลใหม่จะต้องสามารถให้คำตอบเพื่อให้ผู้กำหนดนโยบายเศรษฐกิจสามารถฟื้นความสมดุลได้

2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กฤติญา เกิดลาภผล (2562, น. 56) ได้ทำการวิจัย เรื่อง มาตรการทางกฎหมายเพื่อควบคุมการบริหารงบประมาณแผ่นดินประเภทงบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น ผลการวิจัยพบปัญหากฎหมายสำคัญ 3 ประการ คือ ปัญหาในการควบคุมสัดส่วนงบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นที่มีขนาดและสัดส่วนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ปัญหาในการควบคุมการใช้งบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น และปัญหาในการควบคุมการโอนงบประมาณรายจ่ายไปยังงบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น ผู้วิจัยได้มีข้อเสนอแนะให้มีการแก้ไขในบางส่วนของกฎหมายหลัก 2 ฉบับ คือ พระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561 และพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. 2561 โดยให้มีการกำหนดสัดส่วนงบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นต่องบประมาณรายจ่ายประจำปี กำหนดขอบเขตการใช้งบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นให้ชัดเจน และกำหนดการโอนงบประมาณรายจ่ายไปยังงบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นภายใต้วินัยการเงินการคลังที่ดี เพื่อการควบคุมการบริหารงบประมาณแผ่นดินประเภทงบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นให้มีความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และนำไปสู่เสถียรภาพและความยั่งยืนทางการคลังของประเทศในระยะยาว

จรัส สุวรรณมาลา และวีระศักดิ์ เครือเทพ (2564, น. xiii) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาขีดความสามารถของสภาผู้แทนราษฎรในกระบวนการงบประมาณของรัฐ ผลการวิจัย พบว่า หลังปี 2551 เป็นต้นมา กระบวนการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของสภาผู้แทนราษฎรโดยรวมได้รับการพัฒนาให้มีคุณภาพมากขึ้นโดยลำดับ โดยเฉพาะในช่วงหลังปี 2560 เป็นต้นมา ได้มีการเปลี่ยนแปลงแบบก้าวกระโดดในหลายด้าน ในขณะที่เดียวกัน ปัญหาที่เคยมีอยู่แต่เดิมบางเรื่องก็หมดไป บางเรื่องได้รับการปรับปรุงให้ดีขึ้น แต่บางเรื่องก็ยังคงเป็นอยู่เช่นเดิม โดยเฉพาะบทบาทด้านการติดตามผลการบริหารงบประมาณของสภาผู้แทนราษฎรนั้น พบว่า ยังไม่เปลี่ยนแปลงไปมากนัก ขณะเดียวกัน การประกาศใช้พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. 2561 ส่งผลให้สภาผู้แทนราษฎรเผชิญกับประเด็นท้าทายใหม่ คือการมีภาระงานเพิ่มขึ้นจากการเพิ่มจำนวนหน่วยรับงบประมาณและการจัดโครงสร้างแผนงบประมาณที่ขาดเอกภาพ จนใกล้ถึงขีดจำกัดของสภาผู้แทนราษฎรที่จะรับมือได้ ข้อเสนอแนะจากการวิจัยที่สำคัญมี 2 ประการ คือ (1) การปรับบทบาทของสภาผู้แทนราษฎรให้ครอบคลุมวงจรงบประมาณ และ (2) การปรับแนวทางการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีและการติดตามผลการบริหารงบประมาณจากการตั้งรับและปรับลดงบประมาณไปเป็นการให้ความเห็นชอบแผนงบประมาณและการติดตามผลการบริหารงบประมาณในเชิงรุก เพื่อยกระดับคุณภาพการจัดทำงบประมาณของรัฐให้สูงขึ้น และลดภาระการพิจารณางบประมาณให้น้อยลง

บทที่ 3

วิธีการศึกษา

การศึกษา เรื่อง “โควิด 19 กรณีศึกษา คำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎรในการพิจารณาให้ความเห็นชอบงบประมาณรายจ่าย เงินกู้ และมาตรการทางเศรษฐกิจ เพื่อแก้ไขปัญหา เยี่ยวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคม” ผู้ศึกษาได้ดำเนินการตามวิธีการศึกษา ดังนี้

3.1 วิธีการศึกษา

สำหรับการกำหนดวิธีการศึกษา ผู้ศึกษาได้เลือกใช้วิธีการศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้การศึกษาเอกสาร (Documentary Research) และเก็บข้อมูลจากข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Study) ได้แก่ รัฐธรรมนูญ กฎหมาย เอกสารประกอบการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร เอกสารงบประมาณ รายงานการประชุม หนังสือ บทความวารสาร รายงานศึกษาวิจัย รวมถึงเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยมีรายละเอียด ดังนี้

3.1.1 ศึกษารัฐธรรมนูญ ข้อบังคับการประชุม และกฎหมายเกี่ยวกับงบประมาณรายจ่าย เงินกู้ และมาตรการทางเศรษฐกิจที่ต้องได้รับคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา จำนวน 8 ฉบับ ดังนี้

- 1) พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564
- 2) พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565
- 3) พระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อแก้ไขปัญหา เยี่ยวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พ.ศ. 2563
- 4) พระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจและสังคมจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เพิ่มเติม พ.ศ. 2564
- 5) พระราชกำหนดการให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้ประกอบการวิสาหกิจที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พ.ศ. 2563
- 6) พระราชกำหนดการรักษาเสถียรภาพของระบบการเงินและความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศ พ.ศ. 2563
- 7) พระราชกำหนดการให้ความช่วยเหลือและฟื้นฟูผู้ประกอบการธุรกิจที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พ.ศ. 2564

8) พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ พ.ศ. 2564

3.1.2 ศึกษาเอกสารวิชาการ ประกอบด้วย หนังสือ บทความวารสาร เว็บไซต์ที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีและการกำหนดนโยบายทางเศรษฐกิจ

3.1.3 ศึกษาเอกสารงบประมาณของสำนักงานงบประมาณ และเอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของสภาผู้แทนราษฎรในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 และ พ.ศ. 2565

3.1.4 ศึกษาคำอภิปรายของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและข้อสังเกตของคณะกรรมการการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 และ พ.ศ. 2565 และการพิจารณาให้ความเห็นชอบพระราชกำหนดตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ

3.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

การดำเนินการศึกษา เรื่อง “โควิด 19 กรณีศึกษา คำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎรในการพิจารณาให้ความเห็นชอบงบประมาณรายจ่าย เงินกู้ และมาตรการทางเศรษฐกิจ เพื่อแก้ไขปัญหา เยียวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคม” เป็นการศึกษาค้นคว้าจากเอกสารแหล่งข้อมูลต่าง ๆ เพื่อนำผลการศึกษาทั้งหมดมาวิเคราะห์ข้อมูลในประเด็นงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 และ พ.ศ. 2565 เงินกู้ และมาตรการทางเศรษฐกิจ รวมถึงศึกษาคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎรตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญในการพิจารณาให้ความเห็นชอบงบประมาณรายจ่าย เงินกู้ และมาตรการทางเศรษฐกิจ เพื่อแก้ไขปัญหา เยียวยา ฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคโควิด 19 โดยใช้แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ข้อเสนอแนะต่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและรัฐบาลในการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายเพื่อแก้ไขปัญหา เยียวยา ฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคม

บทที่ 4

งบประมาณรายจ่ายเพื่อแก้ไขปัญหา เยียวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคม ที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคโควิด 19

จากผลการศึกษากฎหมายงบประมาณรายจ่าย กฎหมายกู้เงิน และกฎหมายกำหนดมาตรการทางเศรษฐกิจเพื่อแก้ไขปัญหา เยียวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคโควิด 19 ที่ต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภาตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ สรุปผลการศึกษาได้ ดังนี้

4.1 พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 และ พ.ศ. 2565

1. งบประมาณโดยสังเขปตามร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

ผลกระทบของการระบาดของโควิด 19 ทำให้ในปี 2563 คาดว่าจะปรับตัวลดลงในช่วงร้อยละ (-7.6)-(-7.3) แต่ด้วยการควบคุมการระบาดภายในประเทศ กอปรกับมาตรการผ่อนคลายของภาครัฐอาจทำให้กิจกรรมทางเศรษฐกิจและการเดินทางภายในประเทศปรับตัวเข้าสู่ภาวะปกติมากขึ้น โดยในปี 2564 คาดว่าจะขยายตัวในช่วงร้อยละ 4.0-5.0 จากการคาดการณ์ปัจจัยทางเศรษฐกิจในเชิงบวกดังกล่าว

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 รัฐบาลจึงได้กำหนดวงเงินงบประมาณรายจ่าย จำนวน 3,285,962.5 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 20.0 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ เพื่อให้หน่วยรับงบประมาณมีงบประมาณรายจ่ายเพียงพอในการขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ทางเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบัน โดยมีประมาณการรายได้สุทธิ จำนวน 2,677,000 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 16.3 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ และกำหนดวงเงินกู้เพื่อชดเชยการขาดดุลงบประมาณ จำนวน 623,000 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 3.8 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ซึ่งการขาดดุลงบประมาณจำนวนดังกล่าวยังอยู่ในระดับที่ไม่ส่งผลกระทบต่อวินัยและฐานะการคลังของประเทศในระยะยาว ทั้งนี้ การจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 รัฐบาลได้ให้ความสำคัญกับการฟื้นฟู บรรเทา

และแก้ปัญหาผู้ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคโควิด 19 จากการศึกษาที่รัฐบาลประกาศให้สถานการณ์การระบาดของโรคโควิด 19 เป็นวาระแห่งชาติ

จากการศึกษางบประมาณรายจ่ายเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหา เยียวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจ และแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคโควิด 19 ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 จำแนกตามหลักการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี สรุปได้ดังนี้

1.1 จำแนกตามยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี งบประมาณรายจ่ายเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหา เยียวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจและแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคโควิด 19 ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ได้กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณ ข้อ 7.1 แผนงานบริหารเพื่อรองรับกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นภายใต้กรอบวงเงินสำรองไว้เป็นค่าใช้จ่ายในการป้องกันหรือแก้ไขสถานการณ์อันกระทบต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชน ความมั่นคงของรัฐ และการเยียวยาหรือบรรเทาความเสียหายต่าง ๆ อย่างเป็นระบบและครบวงจร ครอบคลุมทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคม จำนวน 139,825.6 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 4.3 ของงบประมาณรายจ่ายทั้งสิ้น

1.2 จำแนกตามลักษณะงานและลักษณะเศรษฐกิจ งบประมาณรายจ่ายเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหา เยียวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจและแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคโควิด 19 ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 อาจจำแนกได้ 2 ประเภท ดังนี้

1.2.1 ด้านการเศรษฐกิจ เพื่อใช้ในการจัดการด้านเศรษฐกิจทั่วไป การพาณิชย์ และการแรงงาน ได้กำหนดกรอบวงเงินงบประมาณ จำนวน 90,547.7 ล้านบาท หรือร้อยละ 2.0 ของงบประมาณรายจ่ายทั้งสิ้น

1.2.2 ด้านการสาธารณสุข เพื่อใช้ในการจัดบริการสาธารณสุข ทั้งการวางแผนการบริหารการดำเนินงานของโรงพยาบาล สถานพยาบาลต่าง ๆ การวิจัยเพื่อการพัฒนาด้านการสาธารณสุขและการให้ความรู้และบริการด้านสุขภาพอนามัย ได้กำหนดกรอบวงเงินงบประมาณ จำนวน 343,906.2 ล้านบาท หรือร้อยละ 10.4 ของงบประมาณรายจ่ายทั้งสิ้น

1.3 งบประมาณรายจ่ายจำแนกตามกระทรวงและหน่วยรับงบประมาณ เมื่อพิจารณา รายจ่ายจำแนกตามกระทรวงและหน่วยรับงบประมาณ ซึ่งใช้อำนาจหน้าที่โดยตรงในการบรรเทา

แก้ไขปัญหาและเยียวยาผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคโควิด 19 อาจจำแนกได้ 2 ประเภท ดังนี้

1.3.1 งบกลาง เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการบรรเทา แก้ไขปัญหาและเยียวยาผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคโควิด 19 กำหนดกรอบวงเงินงบประมาณ จำนวน 40,325.6 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 1.2 ของงบประมาณรายจ่ายทั้งสิ้น

1.3.2 กระทรวงสาธารณสุข เป็นหน่วยรับงบประมาณที่มีอำนาจหน้าที่ในการรักษาพยาบาล การควบคุมและป้องกัน รวมถึงการจัดซื้อวัคซีนโควิด 19 ได้กำหนดกรอบวงเงินงบประมาณ จำนวน 145,802.3 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 4.4 ของงบประมาณรายจ่ายทั้งสิ้น

2. งบประมาณโดยสังเขปตามร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565

เศรษฐกิจไทยในปี 2564 คาดว่าจะขยายตัวในช่วงร้อยละ 0.7-1.2 โดยมีปัจจัยสนับสนุนจากแนวโน้มการฟื้นตัวของเศรษฐกิจและปริมาณการค้าโลก การกระจายวัคซีนให้กับประชาชน และมาตรการผ่อนคลายเป็นพิเศษทางเศรษฐกิจเพิ่มเติมทั้งด้านการเงินและการคลังอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม ยังมีข้อจำกัดและปัจจัยเสี่ยงที่อาจส่งผลต่อการฟื้นตัวของเศรษฐกิจไทยจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ปัญหาหนี้ครัวเรือนและภาคธุรกิจ รวมถึงห่วงโซ่อุปทานการผลิตและโลจิสติกส์ระหว่างประเทศ มีความผันผวนไม่แน่นอน สำหรับเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ คาดว่าอัตราเงินเฟ้อจะอยู่ในช่วงร้อยละ 1.0-1.5 และบัญชีเดินสะพัดคาดว่าจะขาดดุลร้อยละ 2.0 ของ GDP

เศรษฐกิจไทยในปี 2565 คาดว่าจะขยายตัวในช่วงร้อยละ 3.5-4.5 โดยมีปัจจัยสนับสนุนจากการขยายตัวของเศรษฐกิจโลกและปริมาณการค้าโลกอยู่ในเกณฑ์ดี ความคืบหน้าการกระจายวัคซีน ซึ่งส่งผลให้อุปสงค์ในประเทศมีแนวโน้มปรับตัวดีขึ้น แต่ด้วยการกลายพันธุ์ของโรคโควิด 19 ยังเป็นปัจจัยเสี่ยงต่อการฟื้นตัวทางเศรษฐกิจ รวมทั้งเงื่อนไขข้อจำกัดด้านฐานะการเงินของภาคครัวเรือนและภาคธุรกิจ และการลดลงของแรงขับเคลื่อนทางการคลัง สำหรับเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ คาดว่าอัตราเงินเฟ้อจะอยู่ในช่วงร้อยละ 0.7-1.7 และบัญชีเดินสะพัดคาดว่าจะเกินดุลร้อยละ 1.0 ของ GDP รัฐบาลจึงได้กำหนดวงเงินงบประมาณรายจ่าย จำนวน 3,100,000 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 18.26 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ โดยมีประมาณการรายได้สุทธิ จำนวน 2,400,000 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 14.14 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศและกำหนดวงเงินกู้เพื่อชดเชยการขาดดุลงบประมาณ จำนวน 700,000 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 4.12 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ

ซึ่งการขาดดุลงบประมาณจำนวนดังกล่าวยังอยู่ในระดับที่ไม่ส่งผลกระทบต่อวินัยและฐานะการคลังของประเทศในระยะยาว ทั้งนี้ การจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 รัฐบาลยังให้ความสำคัญกับสวัสดิการที่จำเป็นสำหรับกลุ่มเปราะบางทางสังคมเพื่อให้มีรายได้เพียงพอในการดำรงชีวิตและลดความเสี่ยงจากการได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19

กล่าวโดยสรุป จากผลการศึกษางบประมาณรายจ่ายเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหา เยียวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจและแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคโควิด 19 ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 จำแนกตามหลักการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีสรุปได้ดังนี้

2.1 งบประมาณรายจ่ายจำแนกตามลักษณะงานและลักษณะเศรษฐกิจ งบประมาณรายจ่ายเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหา เยียวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจและแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคโควิด 19 ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 อาจจำแนกได้ 2 ประเภท ดังนี้

2.1.1 ด้านการเศรษฐกิจ เพื่อใช้การเศรษฐกิจทั่วไป การพาณิชย์ และการแรงงาน ได้กำหนดกรอบวงเงินงบประมาณ จำนวน 67,332.2 ล้านบาท หรือร้อยละ 2.2 ของงบประมาณรายจ่ายทั้งสิ้น

2.1.2 ด้านการสาธารณสุข เพื่อใช้ในการจัดบริการสาธารณสุข ทั้งการวางแผนการบริหาร การดำเนินงานของโรงพยาบาล สถานพยาบาลต่าง ๆ การวิจัยเพื่อการพัฒนาด้านการสาธารณสุขและการให้ความรู้และบริการด้านสุขภาพอนามัย ได้กำหนดกรอบวงเงินงบประมาณ จำนวน 322,975.8 ล้านบาท หรือร้อยละ 10.4 ของงบประมาณรายจ่ายทั้งสิ้น

2.2 งบประมาณรายจ่ายจำแนกตามกระทรวงและหน่วยรับงบประมาณ เมื่อพิจารณา รายจ่ายจำแนกตามกระทรวงและหน่วยรับงบประมาณ ซึ่งใช้อำนาจหน้าที่โดยตรงในการบรรเทา แก้ไขปัญหาและเยียวยาผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคโควิด 19 อาจจำแนกได้ 2 ประเภท ดังนี้

2.2.1 งบกลาง เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการบรรเทา แก้ไขปัญหาและเยียวยาผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคโควิด 19 กำหนดกรอบวงเงินงบประมาณ จำนวน 16,362.0 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 0.5 ของงบประมาณรายจ่ายทั้งสิ้น

2.2.2 กระทรวงสาธารณสุข เป็นหน่วยรับงบประมาณที่มีอำนาจหน้าที่ในการรักษาพยาบาล การควบคุมและป้องกัน รวมถึงการจัดซื้อวัคซีนโควิด 19 ได้กำหนดกรอบวงงบประมาณ จำนวน 153,838.7 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 5 ของงบประมาณรายจ่ายทั้งสิ้น

4.2 พระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อแก้ไขปัญหา เยียวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคโควิด 19

1. พระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อแก้ไขปัญหา เยียวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พ.ศ. 2563

เนื่องจากแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ในประเทศไทยถือเป็นภัยพิบัติที่ส่งผลกระทบต่ออย่างรุนแรงต่อชีวิตและสุขภาพอนามัยของประชาชน และกระทบต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประชาชนอย่างยิ่งยวด กอปรกับการปรับแผนงบประมาณหรือใช้งบประมาณรายจ่ายปกติเพื่อใช้ในการแก้ไขปัญหา เยียวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคโควิด 19 ยังไม่เพียงพอในอันจะยุติการแพร่ระบาดของโควิด 19 เพื่อประโยชน์ในอันที่จะรักษาความปลอดภัย สาธารณะ ความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศ และป้องกันภัยพิบัติสาธารณะ จึงจำเป็นต้องตราพระราชกำหนดดังกล่าว ซึ่งมีสาระสำคัญ ดังนี้

1.1 กรอบวงเงินกู้ เพื่อประโยชน์ในการแก้ไขปัญหา เยียวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคโควิด 19 ให้กระทรวงการคลังโดยอนุมัติคณะรัฐมนตรี มีอำนาจกู้เงินบาทหรือเงินตราต่างประเทศ หรือออกตราสารหนี้ ในนามรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทย มีมูลค่ารวมกันไม่เกิน 1 ล้านล้านบาท โดยต้องลงนามในสัญญากู้เงินหรือออกตราสารหนี้ภายในวันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2564 (มาตรา 37)

1.2 การนำไปใช้ประโยชน์ ให้กู้เงินเท่าที่จำเป็น แผนงานหรือโครงการใช้จ่ายเงินโดยอนุมัติของคณะรัฐมนตรี จะนำไปใช้นอกจากแก้ไขปัญหาการระบาด การช่วยเหลือ เยียวยา และชดเชยให้แก่ภาคประชาชน เกษตรกร และผู้ประกอบการซึ่งได้รับผลกระทบจากการระบาด และการฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคโควิด 19 มิได้ (มาตรา 5 ประกอบมาตรา 6)

1.3 การบริหารและจัดการ ให้สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะมีหน้าที่และอำนาจดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารและจัดการการกู้เงิน การเบิกจ่ายเงินกู้ การชำระหนี้ และการอื่นใดที่เกี่ยวกับการกู้เงินตามพระราชกำหนดนี้ (มาตรา 9)

2. พระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจและสังคมจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เพิ่มเติม พ.ศ. 2564

เนื่องจากโรคโควิด 19 ยังระบาดต่อเนื่องและรุนแรงมากขึ้น ส่งผลกระทบต่อการค้าทางชีวิตของประชาชนและต่อระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศอย่างหนักหน่วงและกว้างขวาง เป็นวิกฤตสำคัญที่จำเป็นต้องดำเนินการแก้ไขโดยเร่งด่วนและต่อเนื่อง เพื่อประโยชน์ในอันที่จะรักษาความปลอดภัยสาธารณะ ความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศ และป้องกันภัยพิบัติ จึงจำเป็นต้องตราพระราชกำหนดดังกล่าว ซึ่งมีสาระสำคัญ ดังนี้

2.1 กรอวงเงินกู้ เพื่อประโยชน์ในการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจและสังคม จากการระบาดของโรคโควิด 19 ซึ่งยังไม่ยุติลง ให้กระทรวงการคลังโดยอนุมัติคณะรัฐมนตรีมีอำนาจกู้เงินบาทหรือเงินตราต่างประเทศ หรือออกตราสารหนี้ ในนามรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยมีมูลค่ารวมกันไม่เกิน 5 แสนล้านบาท โดยต้องลงนามในสัญญากู้เงิน หรือออกตราสารหนี้ ภายในวันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2565 ไม่กระทบต่ออำนาจการกู้เงินหรือออกตราสารหนี้ของกระทรวงการคลังตามพระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อแก้ไขปัญหา เยียวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พ.ศ. 2563 (มาตรา 3)

2.2 การนำไปใช้ประโยชน์ ให้กู้เงินเท่าที่จำเป็น แผนงานหรือโครงการใช้จ่ายเงินโดยอนุมัติของคณะรัฐมนตรี จะนำไปใช้ นอกจากแก้ไขปัญหาระบาด การช่วยเหลือ เยียวยา และชดเชยให้แก่ภาคประชาชน เกษตรกร และผู้ประกอบการซึ่งได้รับผลกระทบจากการระบาด และการฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคโควิด 19 มิได้ (มาตรา 5 ประกอบมาตรา 6)

2.3 การบริหารและจัดการ ให้สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะมีหน้าที่และอำนาจดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารและจัดการการกู้เงิน การเบิกจ่ายเงินกู้ การชำระหนี้ และการอื่นใดที่เกี่ยวกับการกู้เงินตามพระราชกำหนดนี้ (มาตรา 9)

4.3 พระราชกำหนดเกี่ยวกับมาตรการทางเศรษฐกิจเพื่อแก้ไขปัญหา เยียวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคโควิด 19

1. พระราชกำหนดการให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้ประกอบการวิสาหกิจที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พ.ศ. 2563

เนื่องจากการระบาดของโรคโควิด 19 ได้ส่งผลกระทบต่อในวงกว้าง และมีแนวโน้มรุนแรงมากยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องมีมาตรการในการให้ความช่วยเหลือเพิ่มเติมแก่ผู้ประกอบการวิสาหกิจซึ่งเป็นภาคธุรกิจที่ขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศและเป็นแหล่งจ้างงานที่สำคัญของระบบเศรษฐกิจ โดยมาตรการดังกล่าวต้องมีการดำเนินการอย่างเร่งด่วน เพื่อป้องกันมิให้ภาคธุรกิจเกิดภาวะการขาดสภาพคล่องหรือผิวน้ำชำระหนี้และอาจส่งผลกระทบต่อฐานะทางการเงินและการทำหน้าที่ด้านสินเชื่อของสถาบันการเงินอันอาจกระทบต่อเสถียรภาพของระบบเศรษฐกิจของประเทศซึ่งจะทำให้ทวีปัญหาความรุนแรงและยากต่อการแก้ไขในภายหลัง เพื่อประโยชน์ในอันที่จะรักษาความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศ จึงจำเป็นต้องตราพระราชกำหนดดังกล่าว จากผลการศึกษามีสาระสำคัญ ดังนี้

1.1 มาตรการให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้ประกอบการวิสาหกิจที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโรคโควิด 19

1.1.1 ให้ธนาคารแห่งประเทศไทยมีอำนาจให้กู้ยืมเงินแก่สถาบันการเงินไม่เกิน 5 แสนล้านบาท เพื่อให้สถาบันการเงินให้กู้ยืมเงินแก่ผู้ประกอบการวิสาหกิจในอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 0.01 ต่อปี ภายใน 6 เดือนนับแต่วันที่พระราชกำหนดนี้ใช้บังคับ แต่ในกรณีที่มีความจำเป็นธนาคารแห่งประเทศไทยจะขยายระยะเวลาดังกล่าวออกไปได้ ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศกำหนด (มาตรา 4 มาตรา 6 ประกอบมาตรา 7)

1.1.2 เงื่อนไขการให้กู้ยืมเงินแก่ผู้ประกอบการวิสาหกิจ มีดังนี้ (มาตรา 8 มาตรา 9 และมาตรา 15)

1) นำไปใช้ให้กู้ยืมแก่ผู้ประกอบการวิสาหกิจที่ไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศกำหนด

2) ให้สินเชื่อเพิ่มเติมจากยอดหนี้เดิมไม่เกินร้อยละ 20 ของยอดหนี้คงค้าง ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2562 แต่ไม่รวมถึงยอดหนี้คงค้างของวงเงินสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับวงเงินสินเชื่อรายย่อยเพื่อการประกอบอาชีพ ภายใต้การกำกับและวงเงินสินเชื่อบัตรเครดิต โดยคิดอัตราดอกเบี้ยสำหรับระยะเวลาสองปีแรกในอัตราไม่เกินร้อยละ 2 ต่อปี โดยไม่เรียกเก็บดอกเบี้ยจากผู้กู้เป็นระยะเวลา 6 เดือนแรกนับแต่วันที่ผู้ประกอบการวิสาหกิจได้รับสินเชื่อเพิ่มเติม

3) ให้ธนาคารแห่งประเทศไทยมีอำนาจสั่งให้สถาบันการเงินชะลอการชำระหนี้เงินต้นและดอกเบี้ยของผู้ประกอบการวิสาหกิจที่มีวงเงินสินเชื่อกับสถาบันการเงินแต่ละแห่งไม่เกิน

100 ล้านบาท หรือลูกหนี้อื่นได้ หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขให้เป็นไปตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทย ประกาศกำหนด

1.2 มาตรการชดเชยสถาบันการเงิน มีดังนี้ (มาตรา 10 มาตรา 11)

1.2.1 ให้สถาบันการเงินได้รับการชดเชยพร้อมกับกำหนดการจ่ายเงินชดเชยตาม หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศกำหนด ทั้งนี้ ให้สถาบันการเงิน ได้รับยกเว้นค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนการจำนองอสังหาริมทรัพย์และอาคารชุด และการ จดทะเบียนหลักประกันทางธุรกิจ อันเนื่องมาจากการให้กู้ยืมเงินตามมาตรการในพระราชกำหนดนี้

1.2.2 ให้สถาบันการเงินชำระคืนเงินที่ได้กู้ยืมตามพระราชกำหนดนี้พร้อมดอกเบี้ย แก่ธนาคารแห่งประเทศไทยภายใน 2 ปีนับแต่วันที่ได้รับเงินกู้

1.2.3 ในกรณีที่สถาบันการเงินได้รับความเสียหายจากการให้กู้ยืมเงิน ให้สถาบัน การเงินที่ได้รับความเสียหายได้รับชดเชยความเสียหายตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี

2. พระราชกำหนดการรักษาเสถียรภาพของระบบการเงินและความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ของประเทศ พ.ศ. 2563

เนื่องจากโรคโควิด 19 ระบาดอย่างฉับพลันและรุนแรงทั่วโลกรวมทั้งประเทศไทย ส่งผล กระทบต่อระบบเศรษฐกิจของทุกประเทศทั่วโลก โดยเฉพาะตลาดตราสารหนี้ที่เป็นช่องทางการระดมทุน อย่างสำคัญในการประกอบธุรกิจ การลงทุน และการออมของประชาชน ผู้ประกอบการซึ่งลงทุนใน ตลาดตราสารหนี้ต้องประสบปัญหาขาดสภาพคล่องกะทันหัน ไม่สามารถไถ่ถอนตราสารหนี้ที่ครบ กำหนดและที่ใกล้จะครบกำหนดซึ่งมีมูลค่านับแสนล้านบาทได้ และมีแนวโน้มทำให้เกิดการผิตันด์ ชำระหนี้ของผู้ออกตราสารหนี้ที่เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ เพื่อรักษาเสถียรภาพและสภาพคล่องของ ตลาดตราสารหนี้ภาคเอกชนที่ได้รับผลกระทบอันเนื่องมาจากการระบาดของโรคโควิด 19 ด้วยวิธีการ ลงทุนในตราสารหนี้ภาคเอกชนที่ออกใหม่ จึงจำเป็นต้องตราพระราชกำหนดนี้ โดยกำหนดให้จัดตั้ง กองทุนเพื่อรักษาเสถียรภาพและสภาพคล่องของตลาดตราสารหนี้ภาคเอกชนที่ได้รับผลกระทบอัน เนื่องมาจากการระบาดของโรคโควิด 19 (มาตรา 7)

3. พระราชกำหนดการให้ความช่วยเหลือและฟื้นฟูผู้ประกอบการที่ได้รับผลกระทบ จากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พ.ศ. 2564

เนื่องจากการระบาดของโรคโควิด 19 ได้ส่งผลกระทบเป็นวงกว้างและยาวนานกว่าที่คาดการณ์ไว้ ส่งผลให้ความเสี่ยงด้านเครดิตในระบบการเงินของประเทศปรับสูงขึ้นมาก จึงจำเป็นต้องมีมาตรการทางการเงินเพื่อสร้างสภาพคล่องเพิ่มเติมแก่ผู้ประกอบการธุรกิจให้สอดคล้องกับวัฏจักรการฟื้นตัวของระบบเศรษฐกิจโลก รวมถึงมาตรการลดภาระหนี้ของผู้ประกอบการธุรกิจ เพื่อป้องกันมิให้เกิดสภาพขาดสภาพคล่องหรือผิดนัดชำระหนี้ อันจะส่งผลกระทบต่อฐานะทางการเงินของสถาบันการเงินและต่อเสถียรภาพทางการเงินและความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศ อันเข้าลักษณะเป็นกรณีฉุกเฉินที่มีความจำเป็นรีบด่วนอันมิอาจหลีกเลี่ยงได้ จึงจำเป็นต้องตราพระราชกำหนดดังกล่าว ซึ่งมีมาตรการให้ความช่วยเหลือและฟื้นฟูผู้ประกอบการธุรกิจที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคโควิด 19 ดังนี้

3.1 ให้ธนาคารแห่งประเทศไทยมีอำนาจให้กู้ยืมเงินแก่สถาบันการเงินเพื่อให้สถาบันการเงินนำไปให้ผู้ประกอบการธุรกิจกู้ยืมตามที่กำหนดภายในวงเงินไม่เกิน 2.5 แสนล้านบาท (มาตรา 8)

3.2 ธนาคารแห่งประเทศไทยโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีอาจให้กู้ยืมเงินแก่สถาบันการเงินเพิ่มเติมจากวงเงินไม่เกิน 2.5 แสนล้านบาทได้ แต่เมื่อรวมกับวงเงินให้กู้ยืมแล้วต้องไม่เกินวงเงินภายในวงเงิน 3.5 แสนล้านบาท (มาตรา 5 ประกอบ มาตรา 8)

3.3 อัตราดอกเบี้ยในการให้กู้ยืมเงินแก่สถาบันการเงินตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้คิดในอัตราร้อยละ 0.01 ต่อปี (มาตรา 8 วรรคสาม)

3.4 เงินที่สถาบันการเงินได้รับต้องนำไปใช้ให้กู้ยืมแก่ผู้ประกอบการธุรกิจที่ไม่มีวงเงินสินเชื่อกับสถาบันการเงิน หรือมีวงเงินสินเชื่อกับสถาบันการเงินที่จะให้กู้ยืมไม่เกิน 500 ล้านบาท หรือจำนวนมากกว่านั้นตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศกำหนด (มาตรา 10)

3.5 ในการให้กู้ยืมเงินแก่ผู้ประกอบการธุรกิจ สถาบันการเงินต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการให้กู้ยืมเงินที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศกำหนด และคิดอัตราดอกเบี้ยโดยเฉลี่ยตลอดอายุสัญญาตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศกำหนดแต่ต้องไม่เกินร้อยละ 5 ต่อปี โดยในช่วงระยะเวลาสองปีแรกของสัญญาให้คิดอัตราดอกเบี้ยได้ไม่เกินร้อยละ 2 ต่อปี และไม่เรียกเก็บดอกเบี้ยจากผู้ประกอบการธุรกิจในระหว่าง 6 เดือนแรกนับแต่วันที่ผู้ประกอบการธุรกิจได้รับสินเชื่อของการยื่นขอสินเชื่อแต่ละคราว (มาตรา 11)

3.6 ให้สถาบันการเงินชำระคืนเงินที่ได้กู้ยืมพร้อมดอกเบี้ยแก่ธนาคารแห่งประเทศไทย ภายใน 5 ปีนับแต่วันที่ได้รับเงินกู้ หรือระยะเวลายาวกว่านั้นตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศ กำหนด (มาตรา 19)

3.7 ในการดำเนินการตามพระราชกำหนดนี้ ให้สถาบันการเงิน ผู้ประกอบธุรกิจเจ้าของ ทรัพย์สินอันเป็นหลักประกัน และบริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม ได้รับยกเว้น ค่าธรรมเนียมตามที่กำหนด

ทั้งนี้ ให้สถาบันการเงินยื่นคำขอกู้ยืมเงินต่อธนาคารแห่งประเทศไทยตามหลักเกณฑ์และ เงื่อนไขที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศกำหนด ภายใน 2 ปีนับแต่วันที่พระราชกำหนดนี้ใช้บังคับ แต่ในกรณีที่ยังมีวงเงินเหลืออยู่และมีความจำเป็นต้องให้ความช่วยเหลือต่อไป หรือจะยุติการดำเนิน มาตรการธนาคารแห่งประเทศไทยโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีจะขยายระยะเวลายื่นคำขอ กู้ยืมเงินดังกล่าวออกไปอีกไม่เกิน 1 ปีก็ได้ หรือจะยุติการดำเนินมาตรการนี้ก่อนกำหนดก็ได้ (มาตรา 9)

4. พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ พ.ศ. 2564

เนื่องจากการระบาดของโรคโควิด 19 ได้ส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศ อย่างกว้างขวาง ประชาชนจำนวนมากมีภาระหนี้สินเพิ่มขึ้น กอปรกับอัตราดอกเบี้ยตามที่กำหนด ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ไม่สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบัน ก่อให้เกิดความเสี่ยงสูง ที่จะทำให้ลูกหนี้ไม่สามารถชำระหนี้ได้ สมควรที่รัฐจะต้องดำเนินการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายเพื่อเป็น การช่วยเหลือประชาชนโดยเร่งด่วน เพื่อประโยชน์ในอันที่จะรักษาความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของ ประเทศ จึงจำเป็นต้องตราพระราชกำหนดนี้ โดยมีสาระสำคัญในการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมาย แพ่งและพาณิชย์เพื่อบรรเทาผลกระทบจากการระบาดของโรคโควิด 19 ดังต่อไปนี้

4.1 แก้ไขเพิ่มเติมอัตราดอกเบี้ยที่ไม่ได้กำหนดโดยนิติกรรมหรือโดยบทกฎหมายอันชัดเจน โดยปรับจากอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี เป็นอัตราร้อยละ 3 ต่อปี ทั้งนี้ อาจปรับเปลี่ยนให้ลดลงหรือเพิ่มขึ้นได้ โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 7)

4.2 แก้ไขเพิ่มเติมอัตราดอกเบี้ยผิดนัดโดยปรับจากอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี เป็นอัตรา ที่กำหนดตามมาตรา 7 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์บวกด้วยอัตราเพิ่มร้อยละ 2 ต่อปี (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 224)

4.3 กำหนดฐานการคำนวณดอกเบี้ยผิบนัดชำระหนี้ในหนี้ที่เจ้าหนี้กำหนดให้ลูกหนี้ผ่อนชำระเป็นงวดโดยกำหนดให้เมื่อลูกหนี้ผิดไม่ชำระหนี้ในงวดใด เจ้าหนี้อาจคำนวณจำนวนดอกเบี้ยผิบนัดได้เฉพาะจากต้นเงินของงวดที่ลูกหนี้ผิดนัดแล้วเท่านั้น (เพิ่มเติมมาตรา 224/1)

4.4 การคิดดอกเบี้ยที่ถึงกำหนดเวลาชำระตั้งแต่พระราชกำหนดนี้ใช้บังคับแต่ไม่กระทบกระเทือนถึงการคิดดอกเบี้ยในระหว่างช่วงเวลาก่อนที่พระราชกำหนดนี้ใช้บังคับ แต่จะมีผลให้ข้อตกลงที่กำหนดให้เจ้าหนี้คำนวณดอกเบี้ยจากต้นเงินที่ค้างชำระทั้งหมดตกเป็นโมฆะทันทีที่พระราชกำหนดนี้มีผลใช้บังคับ

4.4 ความเห็นของผู้ศึกษา

การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายเพื่อแก้ไขปัญหา เยียวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมที่ได้รับผลกระทบอันเนื่องมาจากการระบาดของโรคโควิด 19 ได้จัดสรรไว้ในงบประมาณ ดังนี้

1. รายจ่ายปกติของกระทรวงสาธารณสุขในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 และ พ.ศ. 2565 จำนวน 145,802.3 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 4.4 ของงบประมาณรายจ่ายทั้งสิ้น และจำนวน 153,838.7 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 5 ของงบประมาณรายจ่ายทั้งสิ้น ตามลำดับ

2. งบกลางในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 และ พ.ศ. 2565 จำนวน 40,325.6 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 1.2 ของงบประมาณรายจ่ายทั้งสิ้น และจำนวน 16,362.0 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 0.5 ของงบประมาณรายจ่ายทั้งสิ้น ตามลำดับ

3. พระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อแก้ไขปัญหา เยียวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พ.ศ. 2563 กำหนดกรอบวงเงิน และพระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจและสังคมจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เพิ่มเติม พ.ศ. 2564 มูลค่า 1.5 แสนล้านบาท

นอกจากการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายเพื่อแก้ไขปัญหา เยียวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมที่ได้รับผลกระทบอันเนื่องมาจากการระบาดของโรคโควิด 19 เป็นการเฉพาะแล้ว รัฐบาลได้กำหนดมาตรการทางเศรษฐกิจและการเงิน เช่น การช่วยเหลือผู้ประกอบการวิสาหกิจและผู้ประกอบการธุรกิจ การจัดตั้งกองทุนเพื่อรักษาเสถียรภาพและสภาพคล่องของตลาดตราสารหนี้ภาคเอกชนที่ได้รับผลกระทบอันเนื่องมาจากการระบาดของโรคโควิด 19 การปรับลดอัตราดอกเบี้ยผิบนัดชำระและ

การขยายระยะเวลาชำระหนี้ เป็นต้น ด้วยงบประมาณรายจ่ายภาครัฐและมาตรการทางเศรษฐกิจและการเงิน

ผู้ศึกษาเห็นว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 และ พ.ศ. 2565 งบประมาณรายจ่ายได้จัดสรรในงบปกติ งบวิกฤตฉุกเฉินประกอบด้วยงบกลาง เงินกู้ รวมถึงมาตรการทางเศรษฐกิจ เกินกว่า 2.5 ล้านล้านบาท จึงมีจำนวนมากพอสำหรับแก้ไขปัญหา เยียวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมที่ได้รับผลกระทบอันเนื่องมาจากการระบาดของโรคโควิด 19 แต่ด้วยการใช้งบประมาณรายจ่ายจำนวนมากดังกล่าว มิได้เกิดจากรายได้ของรัฐทั้งหมด กอปรกับความเสี่ยงการจืดเคืองรายได้ของรัฐลดลงจากปัญหาวิกฤตโรคโควิด 19 อาจทำให้มีหนี้สาธารณะเพิ่มขึ้นและเกินกรอบกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐได้ในอนาคต

บทที่ 5

คำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎรในการพิจารณาให้ความเห็นชอบ งบประมาณรายจ่าย เงินกู้ และมาตรการทางเศรษฐกิจ เพื่อแก้ไขปัญหา เยียวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมจากการระบาดของโรคโควิด 19

จากผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรตามที่รัฐธรรมนูญบัญญัติ ในการพิจารณาให้คำแนะนำและยินยอมกฎหมายเกี่ยวกับงบประมาณรายจ่าย เงินกู้ และมาตรการทางเศรษฐกิจ เพื่อแก้ไขปัญหา เยียวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจและแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคโควิด 19 ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 และ พ.ศ. 2564 จำนวน 8 ฉบับ ดังกล่าว โดยสภาผู้แทนราษฎรได้ให้ความยินยอมตามที่รัฐบาลเสนอ ทั้งนี้ สภาผู้แทนราษฎรได้ให้คำแนะนำหรือให้ข้อเสนอแนะต่อรัฐบาลในการแก้ไขปัญหา เยียวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคม เพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคโควิด 19 มีผลการศึกษาสรุปได้ ดังนี้

5.1. คำแนะนำของสภาผู้แทนราษฎรในการพิจารณาให้ความเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติ งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 และ พ.ศ. 2565 เกี่ยวกับงบประมาณ รายจ่ายประจำปีเพื่อแก้ไขปัญหา เยียวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมที่ได้รับผลกระทบจากการ ระบาดของโรคโควิด 19

ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 และ พ.ศ. 2565 สภาผู้แทนราษฎรได้มีมติเห็นชอบ โดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้เห็นพ้องด้วยกับรัฐบาลในการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายเพื่อแก้ไขปัญหา เยียวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคโควิด 19 แต่ในการใช้จ่ายงบประมาณดังกล่าวต้องมีความโปร่งใส คุ่มค่า และตรวจสอบได้ มุ่งเน้นการกระจายให้ครอบคลุมทุกกลุ่มประชาชนที่ได้รับผลกระทบโดยไม่เอื้อประโยชน์ให้กับกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง โดยมีคำแนะนำหรือให้ข้อเสนอแนะต่อรัฐบาลมีดังนี้

1. คำแนะนำของสภาผู้แทนราษฎรในการพิจารณาให้ความเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติ งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 และ พ.ศ. 2565 สรุปได้ดังนี้

1.1 การจัดทำงบประมาณมีความจำเป็นที่จะต้องทำให้สอดคล้องกับสถานะเศรษฐกิจและสังคม แต่จากการจัดสรรงบประมาณของรัฐบาลในช่วงวิกฤตโควิด 19 รัฐบาลประเมินสถานการณ์ด้านเศรษฐกิจผิดพลาด การจัดสรรเงินงบประมาณในการแก้ไขปัญหาโควิด 19 ไม่ตรงจุด ไม่กระจายขาดความครอบคลุม ไม่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน รวมถึงไม่เห็นมีแนวทางหรือยุทธศาสตร์การดูแลสถานการณ์โควิด 19 แต่อย่างใด ดังนั้น ควรตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 แบบภาวะพิเศษ เนื่องจากปัจจุบันสถานการณ์ในประเทศไม่ปกติ ประชาชนได้รับความเดือดร้อนเป็นจำนวนมาก จึงไม่สามารถจัดสรรงบประมาณในรูปแบบปกติได้

1.2 ในปี 2564 ประเทศไทยได้รับผลกระทบการระบาดของโรคน้อย แต่ได้รับผลกระทบทางเศรษฐกิจอย่างมาก แต่รัฐบาลได้การประมาณการว่า GDP และการคาดการณ์รายได้ของรัฐบาลสูงเกินจริง ไม่สอดคล้องและเหมาะสมกับสถานการณ์ทางเศรษฐกิจ ทำให้หนี้สาธารณะเพิ่มขึ้น เพราะรัฐบาลได้กู้ไปแล้วร้อยละ 58 จากเพดานกึ่งไม่เกินร้อยละ 60 กอปรกับการขยายตัวทางเศรษฐกิจยังมีความไม่แน่นอนสูงและมีความเสี่ยงสูง และถ้าหนี้เกินร้อยละ 60 ก็จะไม่สามารถกู้เงินได้แล้ว

1.3 ผลกระทบทางเศรษฐกิจจะฟื้นตัวเร็วหรือช้าขึ้นอยู่กับปัจจัย 3 ประการ ประกอบด้วย 1) ต้องป้องกันธุรกิจภายในประเทศไม่ให้ล้ม 2) ต้องรักษาการจ้างงานเอาไว้ให้ได้ และ 3) ต้องป้องกันผลกระทบไม่ให้ลามไปถึงระบบการเงินของประเทศ แต่ปัจจุบันกลุ่มเป้าหมาย SMEs ไม่สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้ กลุ่มแรงงานไม่ได้รับเงินเยียวยา แต่รัฐบาลกลับเอาเงินไปเยียวยากลุ่มคนที่ไม่ได้รับความเดือดร้อน

1.4 งบกลางสำหรับแก้ไขผลกระทบจากโควิด 19 จำนวน 40,325 ล้านบาท ซ้ำซ้อนกับพระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินและพระราชกำหนดมาตรการทางเศรษฐกิจเพื่อแก้ไข ปัญหา เยียวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคโควิด 19

1.5 การจัดสรรงบประมาณควรเป็นการจัดสรรงบประมาณในภาวะวิกฤตประเทศ แต่รัฐบาลได้จัดสรรงบประมาณเหมือนประเทศอยู่ในภาวะปกติ โดยเฉพาะงบประมาณของกระทรวงสาธารณสุขซึ่งเป็นกระทรวงที่มีอำนาจหน้าที่ในการควบคุมและป้องกันโรคโควิด 19 ได้รับเพียงร้อยละ 4.4 น้อยกว่ากระทรวงกลาโหม ซึ่งเท่ากับว่าการจัดทำงบประมาณไม่ได้จัดทำตามบริบทและสภาพแวดล้อมทางสังคมที่เปลี่ยนไป ขอให้ลดงบประมาณในการซื้อยุทธโศปกรณ์ของกระทรวงกลาโหม

1.6 ที่ผ่านมารัฐบาลแก้ไขปัญหอย่างเชื่องช้า จนทำให้เกิดการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 หลายระลอก การบริหารจัดการสถานการณ์ไม่มีการวางแผน ไม่มีการบริหารจัดการที่ดี ประชาชนไม่ได้รับวัคซีน หรือไม่สามารถเลือกวัคซีนได้ตามความต้องการ อีกทั้งยังมีการกระจายวัคซีนไม่เหมาะสม ไม่เป็นธรรม

1.7 การบริหารจัดการงบประมาณกำลังอยู่ในภาวะวิกฤตเพราะค่าใช้จ่ายที่เพิ่มมากขึ้น ทำให้เงินที่จะใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการลงทุนน้อยลง โดยเฉพาะอย่างยิ่งงบกลางกว่าร้อยละ 70 เป็นสวัสดิการข้าราชการ ตลอดจนฐานะการคลังและหนี้ของรัฐบาลกำลังจะเป็นปัญหาใหญ่เนื่องจากการใช้จ่ายในการแก้ปัญหาโรคโควิด 19 ที่มีการกู้เงิน 1 ล้านล้านบาท และกู้อีก 5 แสนล้านบาท ประกอบกับรายได้ของรัฐบาลที่ตกต่ำเพราะเศรษฐกิจฝืดเคือง แม้จะมีความพยายามแสดงให้เห็นว่าหนี้สาธารณะยังไม่เกินเพดานที่กำหนด คือ ร้อยละ 60 แล้วก็ตาม

1.8 ผู้หญิงเป็นกลุ่มเปราะบางและเป็นกลุ่มแรงงานที่มีความเสี่ยงในการตกงานมากที่สุด ปัจจุบันแรงงานกลุ่มนี้กำลังแบกรับภาระครอบครัวในภาวะวิกฤตเศรษฐกิจและโรคระบาด ในขณะที่งบประมาณด้านสังคมสงเคราะห์ปี 2565 เมื่อเทียบกับปี 2564 ถูกตัดไปเกือบ 1 แสนล้านบาท ซึ่งลดลงไปประมาณร้อยละ 20 จึงเห็นว่ารัฐบาลขาดวิสัยทัศน์ในการบริหารจัดการ ทั้งทางเศรษฐกิจและสังคม ทำให้ประชาชนได้รับผลกระทบจากโรคโควิด 19 อย่างต่อเนื่องและยาวนาน

1.9 ปัญหาวัคซีนไม่พร้อม ปัญหาการบริหารจัดการวัคซีน ประชาชนส่วนใหญ่ยังต้องการฉีดวัคซีนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง แสดงให้เห็นว่าปริมาณวัคซีนยังคงไม่เพียงพอกับความต้องการ จึงขอเสนอแนะให้มีการปรับแผนการจัดหาวัคซีนให้เหมาะสม โดยเรียนรู้จากตัวอย่างที่ประสบความสำเร็จในต่างประเทศ และบทเรียนที่ผ่านมาของประเทศไทยเอง

1.10 ขอให้รัฐบาลดำเนินการจัดเงินช่วยเหลือให้กับวัดในการเผาศพที่ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และชุด PPE ให้กับสัปเหร่อเพื่อใช้ป้องกันในการเผาศพที่ติดเชื้อตลอดจนจัดหาวัคซีนให้กับสัปเหร่ออย่างทั่วถึง

2. ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการธิการ

2.1 ภาพรวมข้อสังเกตของคณะกรรมการธิการวิสามัญฯ “งบประมาณแผ่นดินลดลง ในปีนี้ประเทศเจอวิกฤตโควิดต่อเนื่อง”

2.1.1 ปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 คณะกรรมการธิการวิสามัญฯ เห็นว่า ควรมีแผนในการจัดทำงบประมาณในภาวะวิกฤต โดยลดค่าใช้จ่ายในส่วนที่ไม่จำเป็นหรือไม่เร่งด่วน พิจารณาปรับลด

งบประมาณ การจัดฝึกอบรม สัมมนา การโฆษณา และค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการต่างประเทศ รวมถึงการพิจารณาปรับลดค่าใช้จ่ายในการลงทุนในสิ่งก่อสร้าง และครุภัณฑ์ต่าง ๆ

2.1.2 ปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 เกือบทุกหน่วยงานถูกปรับลดงบประมาณลง ทั้งที่ประเทศกำลังเผชิญกับวิกฤตด้านสาธารณสุขและด้านเศรษฐกิจ ไม่เว้นแม้แต่กระทรวงสาธารณสุข ที่ทำหน้าที่หลักในการแก้ปัญหาและควบคุมการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ได้ถูกปรับลดงบประมาณลงเช่นเดียวกัน

อย่างไรก็ตาม รัฐบาลได้ออกพระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงิน เพื่อแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจและสังคมจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เพิ่มเติม พ.ศ. 2564 วงเงินกู้ 500,000 ล้านบาท โดยมีแผนที่จะเบิกจ่ายภายในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ราว 400,000 ล้านบาท ซึ่งน่าจะบรรเทาผลกระทบจากการปรับลดงบประมาณได้บางส่วน

2.2 ข้อสังเกตที่เกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาการระบาดของโรคโควิด 19 ของหน่วยรับงบประมาณที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับโรคโควิด 19

2.2.1 สำนักงบประมาณ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ควรมีหลักการจัดสรรงบประมาณ ให้เหมาะสมกับสถานการณ์และความจำเป็น โดยควรควบคุมรายจ่ายประจำ ในขณะที่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ควรพิจารณาจัดสรรงบให้กับกระทรวงสาธารณสุขให้เหมาะสมกับสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด 19

2.2.2 กระทรวงกลาโหม ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ควรชะลอการจัดซื้อ ยุทโธปกรณ์ภายใต้วิกฤตเศรษฐกิจที่ประเทศกำลังเผชิญ โดยควรตั้งโครงการเพื่อเสนอขอรับ งบประมาณตามลำดับความสำคัญ และใช้จ่ายอย่างประหยัด ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ควรพิจารณา ทบทวนโครงการที่ไม่จำเป็นเร่งด่วนที่เกี่ยวกับการเพิ่มศักยภาพการรบ แต่ควรให้ความสำคัญกับการ ช่วยเหลือประชาชนในทุกด้านในช่วงวิกฤตโรคระบาดขณะนี้

2.2.3 กระทรวงการคลัง ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ควรหาแนวทางและมาตรการ เพื่อแก้ไขปัญหาหนี้นอกระบบให้ชัดเจน ทำให้ประชาชนต้องประสบปัญหาทางการเงินจนต้องกู้เงิน นอกระบบ และธนาคารของรัฐควรมีบทบาทช่วยเหลือประชาชน อาทิ การปรับโครงสร้างหนี้ การพักชำระหนี้เป็นเวลาอย่างน้อย 2 ปี หยุดการฟ้องร้องบังคับคดีหนี้ หรือมีการลดดอกเบี้ยหรือ หยุดดอกเบี้ยให้เกษตรกร ควรที่จะพิจารณาทบทวนหลักเกณฑ์การขอกู้เงินของประชาชน และ ผู้ประกอบการเสียใหม่ เพื่อให้สามารถช่วยเหลือผู้ที่เดือดร้อนอย่างแท้จริงได้

2.2.4 กระทรวงสาธารณสุข ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ควรมีมาตรการเฝ้าระวังดูแลที่ปลอดภัยให้กับประชาชน เพื่อป้องกันการแพร่ระบาด ควบคู่กับการพิจารณาผลกระทบทางเศรษฐกิจที่ถดถอยอย่างรุนแรง อันเนื่องมาจากมาตรการควบคุมโรค ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ควรอำนวยความสะดวกให้ภาคเอกชนนำเข้าวัคซีนทางเลือกเพื่อป้องกันโรคโควิด 19 อย่างเร่งด่วน ควรแก้ไขระเบียบให้โรงพยาบาลชุมชนมีอำนาจใช้จ่ายงบประมาณจำนวนหนึ่งเพื่อจัดทำห้องฉุกเฉินเพิ่มเติม ควรให้กำลังใจและให้สวัสดิการเพิ่มเติมกับบุคลากรทางการแพทย์มากขึ้น

กรมควบคุมโรคควรเปิดเผยสัญญาการจัดซื้อวัคซีนป้องกันโรคโควิด 19 เพื่อให้สามารถตรวจสอบความโปร่งใสและประสิทธิภาพการทำงานได้ หรือหากเปิดเผยสัญญาไม่ได้เนื่องจากเหตุผลเป็นชั้นความลับตามที่ตกลงกับคู่สัญญา ควรเปิดเผยหลักฐานที่มีการระบุข้อความที่คู่สัญญาระบุไว้ว่าเป็นสัญญาที่ห้ามเปิดเผย สถาบันวัคซีนแห่งชาติควรเพิ่มขีดความสามารถในการจัดหาและวิจัยวัคซีนป้องกันโรคโควิด 19 ให้เพียงพอและมีความหลากหลาย เพื่อเป็นทางเลือกให้กับประชาชน

2.2.5 สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ควรดูแลและสนับสนุนเมรุเผาศพไฟฟ้าให้วัดต่าง ๆ ทั่วประเทศ และให้การช่วยเหลือวัดที่รับเผาศพผู้ที่เสียชีวิตจากโรคโควิด 19

2.2.6 สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ควรตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยงานต่าง ๆ ในการช่วยเหลือประชาชนเกี่ยวกับการระบาดของโรคโควิด 19 ว่ามีการทุจริตหรือไม่ โดยเฉพาะการทุจริตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2.2.7 จังหวัดและกลุ่มจังหวัด ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ควรให้ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือสาธารณสุขจังหวัดมีอำนาจใช้ “เงินตรองราชการ” ในการสนับสนุนงานของโรงพยาบาลในแต่ละจังหวัดเพื่อแก้ปัญหาการระบาดของโรคโควิด 19 ได้

2.2.8 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ควรมีบทบาทเชิงรุกในการป้องกันและแก้ไขปัญหาโรคโควิด 19 เช่น การฉีดวัคซีน และการจัดตั้งโรงพยาบาลสนาม เป็นต้น รวมทั้งการเยียวยาให้แก่ประชาชนในพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบ

2.2.9 สภากาชาดไทย ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ควรเป็นหน่วยงานที่พึงของประชาชนในการจัดหาวัคซีนป้องกันโรคโควิด 19 ให้กับประชาชน โดยลดขั้นตอนต่าง ๆ ซึ่งทำให้เกิดความยุ่งยาก เพื่อให้ประชาชนทุกคนได้รับวัคซีนโดยเร็วและทั่วถึง

5.2 คำแนะนำของสภาผู้แทนราษฎรในการพิจารณาพระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลัง กู้เงินเพื่อแก้ไขปัญหา เยียวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคโควิด 19

ในการพิจารณากฎหมายให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อแก้ไขปัญหา เยียวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคโควิด 19 สภาผู้แทนราษฎรได้มีมติเห็นชอบพระราชกำหนดทั้ง 2 ฉบับ แต่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้มีข้อสังเกตหรือให้คำแนะนำเกี่ยวกับปัญหาหนี้สาธารณะที่เพิ่มขึ้น โครงการใช้จ่ายงบประมาณเงินกู้ขาดประสิทธิภาพและอาจซ้ำซ้อนกับการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปี โครงการช่วยเหลือ เยียวยาล่าช้าและอาจกระจายไม่ทั่วถึงกลุ่มประชาชนที่ได้รับผลกระทบ รวมถึงปัญหาการใช้จ่ายงบประมาณต้องมีความโปร่งใส คุ่มค่า และตรวจสอบได้ สรุปได้ดังนี้

1. กฎหมายให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อแก้ไขปัญหา เยียวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคโควิด 19 เป็นการจัดสรรงบประมาณที่ซ้ำซ้อนเพื่อสร้างความโปร่งใส ตรวจสอบโดยรัฐสภา งบประมาณดังกล่าวจึงควรถูกกำหนดไว้ในงบประมาณรายจ่ายประจำปี หรือรัฐบาลควรเปลี่ยนเป็นพระราชบัญญัติงบประมาณกลางปี 2564 ทั้งนี้ เพื่อให้สภาผู้แทนราษฎรสามารถตรวจสอบรายละเอียดการใช้จ่ายงบประมาณให้เกิดประโยชน์ และเกิดความคุ้มค่าสูง นอกจากนี้ หากรัฐบาลบริหารจัดการงบประมาณให้ดีขึ้นไม่จำเป็นต้องกู้เงิน เพราะยังไม่เห็นว่าเงิน 5 แสนล้านบาทนี้ จะสามารถแก้ไขปัญหาให้กับประชาชนได้

2. เนื่องจากประชาชนจำนวนมากประสบความเดือดร้อน รัฐบาลต้องพึงระลึกว่าเงินกู้มหาศาลนี้ ประชาชนทั้งประเทศต้องร่วมใช้หนี้ จึงจำเป็นต้องใช้อย่างมีความรับผิดชอบและเกิดประโยชน์กับประชาชนอย่างแท้จริง และต้องดำเนินการด้วยความโปร่งใส ตรวจสอบได้ ไร้การทุจริต กอปรกับการกู้เงินรัฐบาลไม่มีแผนการบริหารจัดการชัดเจน ขาดยุทธศาสตร์ ไม่มีรายละเอียดการช่วยเหลือประชาชนในแผนงาน และไม่มีเป้าหมายในการใช้เงิน รัฐบาลไร้ความสามารถในการใช้หนี้ ส่งผลให้ประเทศต้องเป็นหนี้มากขึ้น และรัฐควรเน้นการฟื้นฟูมากกว่าการแจกเงิน

3. เพื่อความโปร่งใสในการบริหารและการติดตามงบประมาณเงินกู้ มิให้นำไปสู่การแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ ควรให้ภาคประชาชนมีส่วนร่วมในการติดตามและตรวจสอบอย่างเรียลไทม์ ควรเปิดเผยข้อมูลแต่ละโครงการ ควรตั้งคณะกรรมการวิสามัญเพื่อติดตามการใช้จ่ายเงิน ซึ่งเป็น

การทำหน้าที่ของฝ่ายนิติบัญญัติอีกทางหนึ่ง เพื่อรับประกันว่าโครงการทั้งหลายจะเกิดผลในทางการสร้างรายได้ และแก้ปัญหาที่เกิดจากผลกระทบจากโควิด 19 อย่างแท้จริง

4. “ความมั่นคงด้านสาธารณสุข” ต้องเดินควบคู่กับ “ความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม” ด้วยการแก้ปัญหาโดยตราพระราชกำหนดฉบับนี้ ต้องอยู่บนพื้นฐานของรัฐธรรมนูญ ซึ่งเป็นหน้าที่ของรัฐที่จะต้องดูแลประชาชน รัฐบาลจึงต้องมีความจริงจังในการแก้ปัญหาสาธารณสุข ด้วยการแก้ปัญหาที่ต้นเหตุ ไม่ใช่การแจกเงิน แต่ต้องสร้างงาน เปลี่ยนจากการแจกเงินเป็นการสร้างงาน สร้างอาชีพ ฟื้นฟูเพื่ออนาคตของประเทศ การกู้เงินในนาที่นี้ไม่ใช่สิ่งสำคัญที่สุด

5. ให้อำนาจรัฐบาลนำเงินไปใช้ให้เกิดประสิทธิภาพมากที่สุด โดยการทำให้โครงการต่าง ๆ ให้มีประสิทธิภาพ เกิดประสิทธิผล จัดหาวัคซีนให้มีความเพียงพอ สนับสนุนโรงพยาบาลให้มีอุปกรณ์ต่าง ๆ อย่างเพียงพอ เพื่อดูแลชีวิตของพี่น้องประชาชนอย่างแท้จริง การกู้เงินในครั้งนี้เป็นความจำเป็นของรัฐบาลเพื่อการแก้ไขปัญหาความเดือนร้อนของประชาชน ดังนั้น รัฐบาลจะต้องปรับเปลี่ยนวิธีการบริหารเงิน จากวิธีปกติเป็นแบบวิกฤต ที่ต้องการความรวดเร็ว ทัวถึง เป็นธรรม โปร่งใส แม่นยำ และจริงจังตรงตามเป้าหมายที่วางไว้ โดยต้องทบทวนปัญหาและข้อผิดพลาดที่เกิดจากการใช้เงินกู้ 1 ล้านล้านบาทในปีที่ผ่านมา

6. การจัดหาและบริหารการฉีดวัคซีน ที่ตอบคำถามไม่ได้ว่าเหตุใดจึงได้วัคซีนช้า วัคซีนเพียงสองยี่ห้อ บางจังหวัด จึงได้วัคซีนก่อนและมากกว่าจังหวัดอื่น ส่วนเรื่องการเยียวยาและช่วยเหลือประชาชน จะต้องไม่ซับซ้อนและเป็นไปอย่างทั่วถึง ทุกกลุ่มต้องได้รับการเยียวยา โดยต้องประเมินปัญหาที่ผ่านมาและนำไปสู่การแก้ไข เพื่อให้ใช้เงินกู้ในครั้งนี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด

7. การท่องเที่ยวและอาหารเป็นภาคเศรษฐกิจที่สำคัญ เพราะเกี่ยวข้องกับคนส่วนใหญ่ของประเทศและสามารถสร้างรายได้ให้กับประเทศได้รวดเร็ว ฉะนั้น รัฐบาลจึงควรเร่งจัดหาวัคซีนให้ได้จำนวนมาก และเร่งฉีดวัคซีนให้ประชาชนอย่างน้อย 45-46 ล้านคนโดยเร็วที่สุด เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันหมู่ทั้งประเทศ และเพื่อให้สามารถเปิดประเทศรับนักท่องเที่ยวจากทั่วโลกได้ คนไทยจะได้กลับมาประกอบอาชีพตามปกติ

8. ไม่เห็นด้วยที่จะรับหลักการของพระราชกำหนดฉบับนี้ เนื่องจากที่ผ่านมารัฐบาลมีความล้มเหลวในการบริหารจัดการสถานการณ์โควิด 19 นำไปสู่ความสูญเสียทั้งชีวิตและทรัพย์สิน รัฐบาลใช้เงินกู้โดยไม่เกิดประสิทธิภาพ ส่งผลให้ประชาชนเสียชีวิตและเศรษฐกิจของประเทศได้รับความ

เสียหาย อีกทั้งรัฐบาลไม่สามารถบริหารสถานการณ์ได้อย่างทันเวลา เยียวยาประชาชนอย่างล่าช้า ไม่ทั่วถึง และใช้เงินกู้อย่างไม่เหมาะสม

9. การออกพระราชกำหนดฉบับนี้ ไม่เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 77 ว่าด้วยการรับฟังความเห็นของประชาชนและวิเคราะห์ถึงผลกระทบอย่างรอบด้าน และไม่เป็นไปตามกฎหมายวินัยการเงินการคลังของรัฐ มีข้อสงสัยว่าเอื้อประโยชน์ต่อบุคคลบางกลุ่ม อีกทั้งยังเกิดความผิดพลาดทางนโยบายของรัฐบาล อาทิ การปล่อยให้มียุทธศาสตร์เสี่ยงจนเกิด Super Spreader การปล่อยให้นักท่องเที่ยวจากประเทศกลุ่มเสี่ยงเข้าประเทศจำนวนมาก การปล่อยให้อุปกรณ์การป้องกันโรคขาดแคลน การลือคดาวนกรุงเทพฯ และปริมณฑลโดยขาดมาตรการรองรับ การตรวจหาผู้ติดเชื้อ และการป้องกันการระบาดที่ล้มเหลว นักลงทุนตื่นตระหนก เงินทุนไหลออก ราคาสินทรัพย์ลดลง กระบวนการผลิตปั่นป่วน

5.3 คำแนะนำของสภาผู้แทนราษฎรในการพิจารณาพระราชกำหนดเกี่ยวกับมาตรการทางเศรษฐกิจเพื่อแก้ไขปัญหา เยียวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคโควิด 19

ในการพิจารณากฎหมายให้เกี่ยวกับมาตรการทางเศรษฐกิจเพื่อแก้ไขปัญหา เยียวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคโควิด 19 สภาผู้แทนราษฎรได้มีมติเห็นชอบพระราชกำหนดทั้ง 4 ฉบับ โดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเห็นว่ามาตรการที่รัฐบาลกำหนดเพื่อแก้ไขปัญหา เยียวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคโควิด 19 มีความล่าช้า ประชาชนทั่วไปและผู้ประกอบการขนาดเล็กไม่อาจเข้าร่วมมาตรการนั้นได้ กอปรกับการจัดตั้งกองทุนเพื่อรักษาสภาพคล่องของการระดมทุนในตลาดตราสารหนี้ตามพระราชกำหนดการรักษาเสถียรภาพของระบบการเงินและความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศ พ.ศ. 2563 ไม่อาจช่วยเหลือหรือแก้ไข เยียวยาประชาชนได้ แต่เป็นการช่วยเหลือหรืออุ้มนักลงทุนในตลาดหลักทรัพย์มากกว่า ส่วนการแก้ไขเพิ่มเติมอัตราดอกเบี้ยค่านัดและค่าค้ำประกันค่านัดค้ำประกันตามพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ พ.ศ. 2564 สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเห็นพ้องด้วยอย่างยิ่งและควรดำเนินการมาตั้งนานแล้ว โดยมีคำแนะนำหรือความเห็นของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสรุปได้ดังนี้

1. วิกฤตในครั้งนี้ ทำให้เกิดกลุ่มหนึ่งรวย อีกกลุ่มหนึ่งยากจน โดยมาตรการเยียวยาที่รัฐมีให้ นั้น เป็นการเยียวยาในรูปแบบที่ประชาชนไม่มีสิทธิ์ได้เลือก กอปรกับแผนการช่วยเหลือเอื้อประโยชน์นายทุนมากกว่าช่วยเหลือประชาชน จึงเป็นการซ้ำเติมเศรษฐกิจให้หนักขึ้น เป็นการพังทลายจากฐานราก ทำให้ประเทศไทยที่พึ่งการส่งออกและการท่องเที่ยวยิ่งแย่หนักแบบไม่เห็นอนาคต

2. การให้ความช่วยเหลือเยียวยาประชาชนที่ยังไม่ครอบคลุมอย่างทั่วถึง เนื่องจากไม่มีฐานข้อมูลของประชาชนทั้งประเทศที่ชัดเจนจึงทำให้ไม่สามารถบริหารจัดการได้อย่างทั่วถึงและทันเวลา ประชาชนในพื้นที่ห่างไกลยังไม่ได้รับรู้ข่าวสาร ไม่มีเทคโนโลยี โดยการให้ลงทะเบียนรับความช่วยเหลือทางโทรศัพท์เคลื่อนที่ ส่งผลให้ประชาชนได้รับความช่วยเหลือไม่ทั่วถึง และในขณะที่ประชาชนได้รับผลกระทบทุกภาคส่วนแต่รัฐบาลให้ความช่วยเหลือเยียวยาเพียงบางส่วนเท่านั้น จึงควรสำรวจตรวจสอบให้ความช่วยเหลือ ให้ครอบคลุมครบถ้วน อีกทั้งยังเสนอให้มีการขึ้นทะเบียนอาชีพ การปรับปรุงฐานข้อมูลทะเบียนราษฎร การจัดตั้งกองทุนคุ้มครอง กลุ่มอาชีพอิสระต่าง ๆ ด้วย และขอให้รัฐบาลเปิดรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและทุกภาคส่วน เพื่อให้ประเทศผ่านพ้นวิกฤตนี้ไปได้

3. การบริหารการแก้ปัญหาที่ผิดพลาด บกพร่องของรัฐบาล มีการทุจริตและหาผลประโยชน์บริหารสภาวะวิกฤตล้มเหลว โดยใช้โควิด 19 เป็นข้ออ้างสร้างความมั่นคงให้กับรัฐบาลและการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจล้มเหลว และยังเพิกเฉยต่อการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบจากรัฐสภา ดังนั้น รัฐบาลต้องมีวิสัยทัศน์ ในการสร้างสมดุลระหว่างมาตรการทางการแพทย์และสาธารณสุขกับมาตรการทางเศรษฐกิจ รวมทั้งสร้าง World Class Medical Systems เพื่อเป็นเครื่องมือส่งเสริมการท่องเที่ยว อาหารปลอดภัย อุตสาหกรรมการผลิต Medical Hub และที่พักอาศัยผู้สูงอายุและนักธุรกิจ จึงขอให้รัฐบาลจัดสรรงบประมาณและบริหารจัดการเพื่อยกระดับการสาธารณสุขของไทยให้เป็นระดับโลกในทุกด้าน

4. ขอให้รัฐบาลยกเลิกพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉินเนื่องจากไม่มีเหตุผลที่จะคงไว้ และควรบังคับใช้พระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. 2558 แทน นอกจากนี้ แนวทางการฟื้นฟูเศรษฐกิจภายหลังผ่านพ้นวิกฤตโควิด 19 ก็เป็นอีกหนึ่งประเด็นที่รัฐบาลควรให้ความสำคัญ เพราะขณะนี้ประชาชนจำนวนมากที่ได้รับความเดือดร้อน

5. การใช้เงินให้มีประสิทธิภาพขึ้นอยู่กับ 2 ปัจจัย คือ ต้องสัมพันธ์กับการผ่อนคลายกิจกรรม และต้องทำให้เกิดผลทันที การกำหนดรายละเอียดในพระราชกำหนดไว้กว้าง ๆ อาจทำให้เกิดปัญหาได้เช่นกัน ดังนั้น เพื่อให้การตรวจสอบโครงการให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ รัฐบาลควรสนับสนุนให้สภาตั้งคณะกรรมการวิสามัญเพื่อเข้ามาตรวจสอบรายละเอียด เป็นกลไกการตั้งคณะกรรมการวิสามัญเพื่อติดตาม และตรวจสอบการใช้เงินกู้เพื่อให้ประชาชนได้ประโยชน์สูงสุดและทำงานคู่ขนานกับคณะกรรมการกฤษฎีกาของรัฐบาล และฝ่ายค้าน

6. การออก พ.ร.ก. ที่ให้ความสำคัญกับผู้ประกอบการมากกว่าประชาชนทั่วไป จะเห็นได้ว่า รัฐบาลประเมินสถานการณ์ล่วงหน้าว่า ผู้ประกอบการจะได้รับผลกระทบจากวิกฤตนี้ โดยเฉพาะธุรกิจ เอสเอ็มอี หรือแม้กระทั่งการดูแลตราสารหนี้ ในขณะที่ประชาชนทั่วไปจะต้องรอการเยียวยาผ่านหลายขั้นตอน ไม่ว่าจะเป็นการรับเงินเยียวยา 5,000 บาท หรือแม้กระทั่งคนไทยในต่างประเทศที่จะเดินทางกลับเข้าไทยก็ต้องรอเช่นกัน โดยเฉพาะกลุ่มแรงงานถือเป็นกลุ่มถูกละเลยมากที่สุด

7. SMEs คือรากฐานสำคัญของประเทศ และเป็นหัวใจสำคัญของการรักษาสถานภาพทางเศรษฐกิจ สังคมของประเทศ เป็นแหล่งสร้างงาน สร้างอาชีพ และสร้างรายได้ แต่การกำหนดเงื่อนไขหรือข้อจำกัดในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของผู้ประกอบการรายย่อย (SMEs) ไม่มีการกระจายเม็ดเงิน ไม่มีแผนการใช้เงินอย่างละเอียด ผู้ประกอบการ SMEs มากกว่าร้อยละ 80 จึงเข้าไม่ถึงแหล่งทุนในระบบธนาคาร

8. รัฐบาลควรทบทวนมาตรการดูแลเพื่อขยายระยะเวลาการเยียวยาดูแลประชาชนเหล่านี้ ออกไป ทั้งการลดหย่อนหรือยกเว้นการจัดเก็บค่ากระแสไฟฟ้า ค่าน้ำ ค่าเช่าที่หน่วยงานของรัฐ มีหน้าที่ดูแล ไม่ว่าจะเป็นการเคหะแห่งชาติ ซึ่งงดเว้นเก็บค่าเช่า 3 เดือน รวมทั้งมาตรการภาษีบุคคลที่รัฐบาลจัดเก็บ

9. กลุ่มหนึ่งราย อีกรุ่นหนึ่งยากจน โดยมาตรการเยียวยาที่รัฐมีให้ นั้นเป็นการเยียวยาในรูปแบบที่ประชาชนไม่มีสิทธิ์ได้เลือก การบริหารงานที่ผิดพลาดทำให้รัฐบาลต้องประกาศใช้พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน ซึ่งส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการอาชีพของประชาชนและกลุ่ม SMEs

10. รัฐบาลควรหยุดกำหนดการให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้ประกอบการวิสาหกิจที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคโควิด 19 และพระราชกำหนดการรักษาเสถียรภาพของระบบการเงินและความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศ พ.ศ. 2563 วงเงินรวม 900,000 ล้านบาทไว้ก่อน

และให้ดำเนินการเฉพาะพระราชกำหนดกู้เงิน วงเงิน 1 ล้านล้านบาท หรือหากต้องการให้เกิดการฟื้นฟูจริงจะต้องดำเนินการผ่านร่างกฎหมายงบประมาณรายจ่ายประจำปี

11. พระราชกำหนดการรักษาเสถียรภาพของระบบการเงินและความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศ พ.ศ. 2563 มีช่องโหว่ให้คณะกรรมการลงทุนใช้ดุลพินิจ และเสี่ยงที่จะเกิดข้อกล่าวหาเรื่องความโปร่งใส หรือแม้กระทั่งผลประโยชน์ทับซ้อน แต่ในทางตรงข้าม ถ้าหากเป็นไปได้ด้วยการเอื้อประโยชน์ต่อกลุ่มทุนรายใดรายหนึ่งแล้ว เชื่อว่าจะเป็นอันตรายต่อเศรษฐกิจไทย รวมถึงสถานภาพของธนาคารแห่งประเทศไทยเอง การเอื้อประโยชน์และเลือกช่วยเหลือคนรวยแต่ไม่ได้ช่วยเหลือผู้ประกอบการรายย่อยและคนจนที่ได้รับผลกระทบอย่างแท้จริง อีกทั้งเกือบครึ่งของผลประโยชน์จากตราสารหนี้เป็นของกลุ่มทุนใหญ่ 4 กลุ่ม เท่านั้น และกลุ่มทุนใหญ่เหล่านี้ต่างมีความใกล้ชิดกับรัฐบาล

12. การปรับปรุงแก้ไขพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ พ.ศ. 2564 เป็นไปอย่างล่าช้า ส่งผลให้ลูกหนี้ได้รับความเดือดร้อนเป็นอย่างมากมาเป็นระยะเวลายาวนาน แต่จากพระราชกำหนดดังกล่าวยังไม่ครอบคลุมกับลูกหนี้ 4 ประเภท ประกอบด้วย 1. ลูกหนี้มีสัญญาเงินกู้ แต่ไม่ระบุดอกเบี้ยและเงื่อนไขการชำระคืน 2. ลูกหนี้ไม่มีสัญญา 3. ลูกหนี้ละเมิดทางแพ่ง และ 4. ลูกหนี้มีดอกเบี้ยผิดนัด

5.4 ความเห็นของผู้ศึกษา

ตามบทบาทอำนาจหน้าที่ของสภาผู้แทนราษฎรตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญและให้การใช้จ่ายงบประมาณควบคุมและป้องกันโรค การแก้ไขฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ครอบคลุมประชาชนที่ได้รับผลกระทบ มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ดังนั้น ความเห็นข้อเสนอแนะ และข้อสังเกตของสภาผู้แทนราษฎรในประเด็นสำคัญ รัฐบาล หน่วยรับงบประมาณ และหน่วยงานของรัฐ ควรนำไปแก้ไขปรับปรุง ดังนี้

1. การกระจายงบประมาณและกำหนดมาตรการฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมให้ครอบคลุมทุกกลุ่มประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ด้วยวิธีการสำรวจและลงทะเบียนโดยรัฐ การปรับลดเงื่อนไขการช่วยเหลือประชาชนและผู้ประกอบการธุรกิจ SMEs ให้เข้าถึงแหล่งทุนให้มากขึ้น

2. เพื่อความโปร่งใสในการบริหารจัดการงบประมาณและสภาผู้แทนราษฎร ได้ตรวจสอบรายละเอียดของแผนงานโครงการ ลดผลประโยชน์ทับซ้อนจากการใช้จ่ายงบประมาณ การใช้จ่ายงบประมาณมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล งบประมาณเงินกู้และมาตรการทางเศรษฐกิจ จึงควรจัดทำเป็นร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรือจัดทำเป็นร่างพระราชบัญญัติ งบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม

งบประมาณรายจ่ายในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 และ พ.ศ. 2565 และงบประมาณ รายจ่าย เงินกู้ และมาตรการทางเศรษฐกิจ เพื่อแก้ไข เยียวยา พื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมที่รัฐสภา ให้ความเห็นชอบ จำนวน 8 ฉบับ สรุปได้ดังนี้

1. งบประมาณรายจ่ายในงบปกติของกระทรวงสาธารณสุข (ไม่รวมงบประมาณรายจ่าย ของกระทรวงเศรษฐกิจ) วงเงิน 3 แสนล้านบาท และงบประมาณรายจ่ายวิกฤตฉุกเฉินในงบประมาณ งบกลาง วงเงิน 0.56 แสนล้านบาท

2. งบประมาณตามกฎหมายให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงิน วงเงิน 1.5 ล้านล้านบาท

3. มาตรการทางเศรษฐกิจเพื่อช่วยเหลือผู้ประกอบการวิสาหกิจและผู้ประกอบการธุรกิจ วงเงิน 7.5 แสนล้านบาท

ด้วยงบประมาณรายจ่ายที่รัฐสภาให้ความเห็นชอบ รวมวงเงินกว่า 2.5 ล้านล้านบาท การบริหารงบประมาณรายจ่ายภาครัฐจึงมีความเสี่ยง ดังนี้

1. ความเสี่ยงการจัดเก็บรายได้ของรัฐลดลงจากปัญหาวิกฤตโรคโควิด 19 ทำให้หนี้สาธารณะ เพิ่มขึ้นและเกินกรอบกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐในอนาคต

2. ความเสี่ยงให้เกิดการทุจริตจัดซื้อจัดจ้างหรือจัดสรรงบประมาณ เอื้อประโยชน์ให้กับ บางกลุ่ม อาจไม่กระจายหรือครอบคลุมประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคโควิด 19

บทที่ 6

สรุปผลการศึกษา อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

6.1 สรุปผลการศึกษา

รัฐบาลและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเห็นพ้องกันว่าปัญหาการระบาดของโรคโควิด 19 เป็นวาระแห่งชาติ จึงจำเป็นต้องจัดสรรงบประมาณเพื่อแก้ไขปัญหา เยียวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจ และสังคมประกอบด้วยงบประมาณปกติของส่วนราชการงบประมาณ และงบประมาณกลาง ตามงบประมาณรายจ่ายประจำปีและงบประมาณตามพระราชกำหนดหรือวงเงินฉุกเฉิน โดยสภาผู้แทนราษฎรได้มีมติเห็นชอบงบประมาณรายจ่ายตามกฎหมายตามที่คณะรัฐมนตรีเสนอ จำนวน 8 ฉบับ แต่ในการใช้งบประมาณหรือการบริหารจัดการงบประมาณของรัฐบาล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้มีความเห็นหรือให้คำแนะนำ ในประเด็นที่สำคัญ สรุปได้ดังนี้

1. ความล่าช้าในการกระจายงบประมาณและมาตรการช่วยเหลือไม่ทั่วถึงกลุ่มประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคโควิด 19 อาจเอื้อประโยชน์ให้ประชาชนบางกลุ่ม ดังนั้น เพื่อสร้างความโปร่งใสในการใช้จ่ายงบประมาณ เพื่อแก้ไขปัญหา เยียวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจ และสังคมที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคโควิด 19 สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหลายท่านจึงเสนอให้ตั้งคณะกรรมการวิสามัญติดตามและตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณดังกล่าว

2. การใช้จ่ายงบประมาณเงินกู้ซ้ำซ้อนกับงบประมาณรายจ่ายประจำปี ดังนั้น การใช้จ่ายงบประมาณเงินและมาตรการทางเศรษฐกิจและสังคมเพื่อแก้ไขปัญหา เยียวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจ และสังคมที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคโควิด 19 จึงควรตราเป็นร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี หรือร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม ทั้งนี้ เพื่อให้สภาผู้แทนราษฎรได้ตรวจสอบรายละเอียดการใช้งบประมาณตามที่รัฐธรรมนูญและกฎหมายบัญญัติต่อไป

3. ความมั่นคงด้านสาธารณสุขต้องเดินควบคู่กับความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม กอปรกับรายได้ของรัฐบาลยังขาดความแน่นอนและจำเป็นต้องกู้เงินเพื่อเป็นงบประมาณรายจ่าย เพื่อแก้ไขปัญหา เยียวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคม ดังนั้น ในการใช้จ่ายงบประมาณต้องเกิดความคุ้มค่า เป็นประโยชน์ต่อประชาชนที่ได้รับผลกระทบ รัฐบาลจึงต้องมีความจริงจังในการแก้ปัญหาสาธารณสุข ด้วยการแก้ปัญหาที่ต้นเหตุ ไม่เยียวยาแบบเดิม ไม่ใช้การแจกเงิน แต่ต้องสร้างงาน

เปลี่ยนจากการแจกเงินเป็นการสร้างงาน สร้างอาชีพ พื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมเพื่ออนาคตอย่างจริงจัง เพื่ออนาคตของประเทศ

6.2 อภิปรายผล

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้บัญญัติให้การใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายต้องผ่านความเห็นจากรัฐสภาและในการบริหารราชการแผ่นดินรัฐบาลต้องรับผิดชอบและรับฟังคำแนะนำจากสภาผู้แทนราษฎรประกอบกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นตัวแทนใช้อำนาจอธิปไตยแทนประชาชน การพิจารณาให้ความเห็นชอบของสภาผู้แทนราษฎรเกี่ยวกับงบประมาณรายจ่าย เงินกู้ และมาตรการทางเศรษฐกิจ เพื่อแก้ไขปัญหา เยียวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคโควิด 19 จำนวน 8 ฉบับ จึงเป็นการปฏิบัติหน้าที่ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ

ส่วนการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี และการกำหนดนโยบายทางเศรษฐกิจเพื่อแก้ไขปัญหา เยียวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคโควิด 19 ผู้ศึกษามีความเห็น ดังนี้

1. การระบาดของโรคโควิด 19 ก่อปรกับมาตรการควบคุมและป้องกันโรคโดยการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินในทุกเขตท้องที่ทั่วราชอาณาจักรได้ส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจ ประชาชนขาดรายได้ รัฐบาลจึงจัดสรรงบประมาณรายจ่ายเพื่อกระตุ้นการใช้จ่ายในระดับรากหญ้า เพิ่มการใช้จ่ายบริโภคของครัวเรือน การใช้จ่ายการลงทุนของภาคธุรกิจโดยรัฐ ผ่านนโยบายงบประมาณแบบขาดดุล สอดคล้องกับนโยบายกระตุ้นเศรษฐกิจของรัฐโดย จอห์น เมย์นาร์ด เคนส์

2. คำแนะนำของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในการกระจายบริการสาธารณสุขให้ครอบคลุมทุกกลุ่มประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคโควิด 19 เสนอให้ความมั่นคงด้านสาธารณสุข ต้องเดินควบคู่กับความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม เป็นข้อเสนอแนะและความเห็นเพื่อการบริหารนโยบายทางเศรษฐกิจให้เกิดความสมดุลทั้งเศรษฐศาสตร์ระดับจุลภาคและมหภาค จึงสอดคล้องกับทฤษฎีเศรษฐศาสตร์สมดุลใหม่ที่มุ่งแสวงหาคำตอบเพื่อให้ผู้กำหนดนโยบายสามารถฟื้นความสมดุลทางเศรษฐกิจได้ โดยมีเป้าหมายของเศรษฐศาสตร์ยังคงเป็นสังคมของมนุษย์ที่อยู่ร่วมกัน ซึ่งมีพฤติกรรม การบริโภค การออม และวัตถุประสงค์ที่อาจจะแปรเปลี่ยนไป ไม่เป็นกฎตายตัวเหมือนเช่นกฎทางวิทยาศาสตร์

3. การใช้จ่ายงบประมาณงบกลางอาจเข้าซ้อนกับงบประมาณรายจ่ายของหน่วยรับงบประมาณ กอปรกับงบประมาณงบกลางได้เปิดช่องให้ใช้งบประมาณได้ง่ายและคล่องตัว ดังนั้น รัฐบาลควรใช้จ่าย งบประมาณงบกลางเท่าที่จำเป็นเพื่อแก้ปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนในกรณีเร่งด่วนและฉุกเฉิน เท่านั้น สอดคล้องกับผลการศึกษาของกฤติธิดา เกิดลาภผล ซึ่งเห็นว่า ควรกำหนดสัดส่วนงบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นให้ชัดเจนเพื่อการควบคุมการบริหารงบประมาณ แผ่นดินให้มีความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

4. เพื่อสนับสนุนงานนิติบัญญัติของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ ในการพิจารณางบประมาณรายจ่าย สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรควรจัดทำข้อมูล เอกสาร วิชาการเกี่ยวกับการใช้จ่ายงบประมาณและมาตรการทางเศรษฐกิจสำหรับให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ใช้ปฏิบัติหน้าที่พิจารณางบประมาณ กำกับติดตามและตรวจสอบการใช้งบประมาณให้มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล จึงสอดคล้องกับผลการศึกษาและข้อเสนอแนะของศาสตราจารย์กิตติคุณจรัส สุวรรณมาลา และรองศาสตราจารย์วีระศักดิ์ เครือเทพ

6.3 ข้อเสนอแนะ

6.3.1 ข้อเสนอแนะต่อสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ด้วยบทบาทอำนาจหน้าที่ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรในการสนับสนุน งานนิติบัญญัติของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จึงควรจัดทำข้อมูล เอกสารวิชาการเกี่ยวกับการใช้จ่าย งบประมาณและมาตรการทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง สำหรับใช้เป็นคลังความรู้ด้านงบประมาณ ให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใช้ปฏิบัติหน้าที่พิจารณางบประมาณ กำกับติดตามและตรวจสอบการใช้งบ งบประมาณให้มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ขอบด้วยรัฐธรรมนูญและกฎหมายต่อไป

6.3.2 ข้อเสนอแนะต่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ได้ผ่อนคลายลง แต่ปัญหา ความเดือดร้อนของประชาชนภายหลังวิกฤตการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ยังคงอยู่ เพื่อให้การ จัดสรรงบประมาณตามร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. 2566 สามารถแก้ไข ปัญหา เยียวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคโควิด 19 ได้อย่างแท้จริงควบคู่กับเสถียรภาพของระบบการเงินและความมั่นคงทางเศรษฐกิจ จึงมีประเด็น สำคัญที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรควรให้ความสำคัญ ดังนี้

1. เนื่องจากในปี พ.ศ. 2566 รัฐบาลยังมีความเสี่ยงในการจัดเก็บรายได้จากผลกระทบภายหลังจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ดังนั้น ตัวเลขการประมาณการ GDP และการคาดการณ์รายได้ของรัฐบาลต้องให้สอดคล้องและเหมาะสมกับสถานการณ์ทางเศรษฐกิจ ไม่ทำให้หนี้สาธารณะเพิ่มขึ้นและไม่เกินกรอบวินัยการเงินการคลัง

2. ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 รัฐบาลควรจัดสรรงบประมาณรายจ่ายโดยมุ่งเน้นการฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมภายหลังการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19

3. การติดตามและประเมินความคุ้มค่าการใช้จ่ายงบประมาณ การบริหารจัดการเงินกู้ และมาตรการทางเศรษฐกิจ ประเมินผลการบริหารจัดการงบประมาณของรัฐบาลในการแก้ไขปัญหา เยี่ยวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคโควิด 19 ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 และ พ.ศ. 2565 ที่ได้รับความเห็นชอบจากสภาผู้แทนราษฎร

4. กำหนดสัดส่วนงบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นต่องบประมาณรายจ่ายประจำปี ให้มีความเหมาะสม สอดคล้องและไม่ซ้ำซ้อนกับงบประมาณรายจ่ายของหน่วยรับงบประมาณ

6.3.3 ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

เพื่อติดตามการใช้จ่ายงบประมาณ การบริหารจัดการเงินกู้ และมาตรการทางเศรษฐกิจ ประเมินผลการบริหารจัดการงบประมาณของรัฐบาลในการแก้ไขปัญหา เยี่ยวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคโควิด 19 เป็นไปตามคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภาและการใช้จ่ายงบประมาณตามที่กฎหมายบัญญัติ จึงควรศึกษาเกี่ยวกับการใช้จ่ายงบประมาณ การบริหารจัดการเงินกู้ และมาตรการทางเศรษฐกิจ ประเมินผลการบริหารจัดการงบประมาณของรัฐบาลในการแก้ไขปัญหา เยี่ยวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคโควิด 19

บรรณานุกรม

- กฤติธิดา เกิดลาภผล. (มกราคม-มิถุนายน 2562). มาตรการทางกฎหมายเพื่อควบคุมการบริหารงบประมาณแผ่นดินประเภทงบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น. **วารสารการจัดการสมัยใหม่**, 17(1), น. 57-73.
- คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564. (2563). **ข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564**. สืบค้น 2 เมษายน 2565 จาก https://www.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament_parcy/ewt_dl_link.php?nid=85695&filename=index
- คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565. (2564). **ข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565**. สืบค้น 2 เมษายน 2565 จาก https://www.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament_parcy/ewt_dl_link.php?nid=85693&filename=index
- จรัส สุวรรณมาลา และวีระศักดิ์ เครือเทพ. (2564). รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ เรื่อง **การพัฒนาขีดความสามารถของสภาผู้แทนราษฎรในกระบวนการงบประมาณของรัฐ**. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- ชูเกียรติ รักบำเหน็จ. (2563). **คู่มือการติดตามประเมินผลการใช้จ่ายงบประมาณ เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานของฝ่ายนิติบัญญัติ**. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- พอพันธ์ อูยานนท์. (ม.ป.ป.). **แนวคิดนักเศรษฐศาสตร์เคนส์**. สืบค้น 2 เมษายน 2565 จาก <https://www.stou.ac.th/Schools/Sec/Services/e-Learning2/02-01.html>
- พิสิฐ ลี้อาธรรม. (กันยายน-ธันวาคม 2551). ทฤษฎีเศรษฐศาสตร์สมดุใหม่. **วารสารมหาวิทยาลัยเชียงใหม่**, 12(3), 1-17 สืบค้น 2 เมษายน 2565 จาก <https://so01.tci-thaijo.org/index.php/CMJE/article/view/91126>

บรรณานุกรม (ต่อ)

รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ 25 ปีที่ 2 ครั้งที่ 9 (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง)

เป็นพิเศษ. (1-3 กรกฎาคม 2563). เล่ม 1 (น. 1-546). กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.

รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ 25 ปีที่ 2 ครั้งที่ 9 (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง)

เป็นพิเศษ. (1-3 กรกฎาคม 2563). เล่ม 2 (น. 1-420). กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.

รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ 25 ปีที่ 2 ครั้งที่ 9 (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง)

เป็นพิเศษ. (1-3 กรกฎาคม 2563). เล่ม 3 (น. 1-405). กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.

รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ 25 ปีที่ 3 ครั้งที่ 2 (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง)

เป็นพิเศษ. (31 พฤษภาคม-3 มิถุนายน 2564). เล่ม 1 (น. 1-511). กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.

รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ 25 ปีที่ 3 ครั้งที่ 2 (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง)

เป็นพิเศษ. (31 พฤษภาคม-3 มิถุนายน 2564). เล่ม 2 (น. 1-376). กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.

รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ 25 ปีที่ 3 ครั้งที่ 2 (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง)

เป็นพิเศษ. (31 พฤษภาคม-3 มิถุนายน 2564). เล่ม 3 (น. 1-405). กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.

สำนักงานงบประมาณ. (2563). งบประมาณโดยสังเขป ฉบับปรับปรุง ตามพระราชบัญญัติงบประมาณ

รายจ่ายประจำปีงบประมาณ 2564. กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี.

_____. (2564). งบประมาณโดยสังเขป ฉบับปรับปรุง ตามพระราชบัญญัติงบประมาณ

รายจ่ายประจำปีงบประมาณ 2565. กรุงเทพฯ : สำนักนายกรัฐมนตรี

บรรณานุกรม (ต่อ)

- สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (31 พฤษภาคม 2563). **สรุปข่าวรัฐสภา การประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ 25 ปีที่ 2 ครั้งที่ 1 (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เป็นพิเศษ วันที่ห้า**. สืบค้น 2 เมษายน 2565 จาก https://www.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament_parcy/download/article/article_20200601090929.pdf
- _____. (1 กรกฎาคม 2563). **สรุปข่าวรัฐสภา การประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ 25 ปีที่ 2 ครั้งที่ 9 (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เป็นพิเศษ วันที่หนึ่ง**. สืบค้น 2 เมษายน 2565 จาก https://www.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament_parcy/download/article/article_20200702071702.pdf
- _____. (2 กรกฎาคม 2563). **สรุปข่าวรัฐสภา การประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ 25 ปีที่ 2 ครั้งที่ 9 (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เป็นพิเศษ วันที่สอง**. สืบค้น 2 เมษายน 2565 จาก https://www.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament_parcy/download/article/article_20200703091129.pdf
- _____. (3 กรกฎาคม 2563). **สรุปข่าวรัฐสภา การประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ 25 ปีที่ 2 ครั้งที่ 9 (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เป็นพิเศษ วันที่สาม**. สืบค้น 2 เมษายน 2565 จาก https://www.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament_parcy/download/article/article_20200703235006.pdf
- _____. (27 พฤษภาคม 2564). **สรุปข่าวรัฐสภา การประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ 25 ปีที่ 3 ครั้งที่ 1 (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เป็นพิเศษ**. สืบค้น 2 เมษายน 2565 จาก https://www.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament_parcy/download/article/article_20210607094118.pdf
- _____. (31 พฤษภาคม 2564). **สรุปข่าวรัฐสภา การประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ 25 ปีที่ 3 ครั้งที่ 2 (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เป็นพิเศษ วันที่หนึ่ง**. สืบค้น 2 เมษายน 2565 จาก https://www.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament_parcy/download/article/article_20210601120203.pdf

บรรณานุกรม (ต่อ)

- _____. (1 มิถุนายน 2564). สรุปร่างรัฐสภา การประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ 25 ปีที่ 3 ครั้งที่ 2 (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เป็นพิเศษ วันที่สอง. สืบค้น 2 เมษายน 2565 จาก https://www.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament_parcy/download/article/article_20210602090234.pdf
- _____. (2 มิถุนายน 2564). สรุปร่างรัฐสภา การประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ 25 ปีที่ 3 ครั้งที่ 2 (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เป็นพิเศษ วันที่สาม. สืบค้น 2 เมษายน 2565 จาก https://www.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament_parcy/download/article/article_20220420144255.pdf
- _____. (9 มิถุนายน 2564). สรุปร่างรัฐสภา การประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ 25 ปีที่ 3 ครั้งที่ 3 (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เป็นพิเศษ วันที่หนึ่ง. สืบค้น 2 เมษายน 2565 จาก https://www.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament_parcy/download/article/article_20210610113710.pdf
- _____. (10 มิถุนายน 2564). สรุปร่างรัฐสภา การประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ 25 ปีที่ 3 ครั้งที่ 3 (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เป็นพิเศษ วันที่สอง. สืบค้น 2 เมษายน 2565 จาก https://www.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament_parcy/download/article/article_20210610114153.pdf
- สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, สำนักวิชาการ. (2563). เอกสารประกอบการพิจารณาพระราชกำหนดการรักษาเสถียรภาพของระบบการเงินและความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศ พ.ศ. 2563. กรุงเทพฯ: สำนักการพิมพ์.
- _____. (2563). เอกสารประกอบการพิจารณาพระราชกำหนดการให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้ประกอบการวิสาหกิจที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พ.ศ. 2563. กรุงเทพฯ: สำนักการพิมพ์.
- _____. (2563). เอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564. กรุงเทพฯ: สำนักการพิมพ์.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- _____. (2564). เอกสารประกอบการพิจารณาพระราชกำหนดการให้ความช่วยเหลือและฟื้นฟูผู้ประกอบธุรกิจที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พ.ศ. 2564. กรุงเทพฯ: สำนักการพิมพ์.
- _____. (2564). เอกสารประกอบการพิจารณาพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ พ.ศ. 2564. กรุงเทพฯ: สำนักการพิมพ์.
- _____. (2564). เอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565. กรุงเทพฯ: สำนักการพิมพ์.